

**T.C.
YALOVA ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

**SOSYAL HİZMET ANABİLİM DALI
SOSYAL HİZMET BİLİM DALI**

**EVLİ BİREYLERDE SOSYAL MEDYA KULLANIMI İLE EVLİLİK
YAŞAM DOYUMU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ-
BATMAN İLİ ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SÜMEYYE AKSOY

DANIŞMAN: DR. ÖĞR. ÜYESİ YASEMİN ÇÖLGEÇEN

**YALOVA
AĞUSTOS 2022**

T.C.
YALOVA ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

SOSYAL HİZMET ANABİLİM DALI
SOSYAL HİZMET BİLİM DALI

EVLİ BİREYLERDE SOSYAL MEDYA KULLANIMI İLE EVLİLİK YAŞAM
DOYUMU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ – BATMAN İLİ ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SÜMEYYE AKSOY
197203005

DANIŞMAN: DR. ÖĞR. ÜYESİ YASEMİN ÇÖLGEÇEN

YALOVA
AĞUSTOS 2022

ETİK BEYAN

Yalova Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Tez Yazım Kuralları'na uygun olarak hazırladığımı, “Evli Bireylerde Sosyal Medya Kullanımı ile Evlilik Yaşam Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi- Batman İli Örneği” başlıklı bu tez çalışmasında; tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu bildirir, aksinin tespiti halinde doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi taahhüt ve beyan ederim.

Sümeyye AKSOY

ÖNSÖZ

Covid19 salgın hastalığı 2020 senesinden beri tüm dünyayı etkisi altına almıştır. Covid19 Pandemi döneminde insan yaşantısı birçok açıdan etkilenmiştir. Pandemi döneminde insanlar evlerine kapanmış, iş ve eğitim süreçleri sanal ortamlara kaymıştır. Ev içerisinde boş zamanların artması ile sosyal medya kullanımı artmış ve yüz yüze iletişim yöntemi yerini sosyal mecralarda iletişim sağlamaya bırakmıştır. Bu süreçte eşler arasındaki ilişkiler de farklı şekillerde etkilenmiştir. Bu çalışma evli bireylerin evlilik yaşam doyumları ile sosyal medya kullanımları arasındaki ilişkiyi keşfetmek amacıyla yazılmıştır. Bu araştırma alanında özgün bir çalışmadır.

Yüksek Lisans sürecim boyunca bilgi ve tecrübesini benden esirgemeyen, bu çalışma konusunun belirlenmesinden tamamlanmasına kadar her aşamada beni yönlendiren ve destekleyen tez danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Yasemin ÇÖLGEÇEN'e, lisans ve yüksek lisans dönemimdeki en önemli destekçim olan eşim Abdurrahman AKSOY'a, tüm zor şartlarda beni destekleyen ve benden yardımlarını esirgemeyen iş arkadaşlarım Psikolog Ümit AKDAĞ ve Uzman Klinik Psikolog Dilan BİREL'e teşekkür ederim.

Ağustos – 2022

Sümeyye AKSOY

İÇİNDEKİLER

ETİK BEYAN	i
ÖNSÖZ	iii
İÇİNDEKİLER	v
TABLolar LİSTESİ	ix
ÖZET	xi
ABSTRACT	xv
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Amacı	3
1.2. Araştırmanın Önemi	4
1.3. Araştırmanın Varsayımları ve Sınırlılıkları	5
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	7
2.1. Yaşam Doyumu	7
2.1.1. Evlilik Yaşam Doyumu	8
2.1.2. Evlilik Yaşam Doyumunun Önemi	9
2.1.3. Evlilik Yaşam Doyumunu Etkileyen Faktörler	10
2.1.4. Evlilik Doyumu ile İlgili Kuramlar	12
2.1.5. Evlilik Yaşam Doyumu Hakkında Yapılmış Çalışmalar	14
2.2. Sosyal Medya Kavramı	15
2.2.1. Sosyal Medyanın Özellikleri	17
2.2.2. Sosyal Medya Kullanımı	18
2.2.3. Sosyal Medya Bağımlılığı ve Yol Açtığı Sorunlar	21
2.2.4. Sosyal Medyanın Evlilik İlişkisine Etkisi	23
3. YÖNTEM	25
3.1. Araştırmanın Modeli	25
3.2. Araştırma Grubu	25
3.3. Veri Toplama Araçları	27
3.3.1. Sosyo-Demografik Bilgi Formu	27
3.3.2. Evlilik Yaşam Doyumu Ölçeği (EYDÖ)	27
3.3.3. Sosyal Medya Kullanım Ölçeği (SMKÖ)	28
3.4. Verilerin Analizi	28
4. BULGULAR	31
4.1. Değişkenlere Yönelik Betimsel Analizi Sonuçları	31
4.2. Fark Testlerine İlişkin Sonuçlar	32

4.3. Pearson Korelasyon Analizi.....	40
5. TARTIŞMA	43
6. SONUÇ VE ÖNERİLER	51
KAYNAKLAR	55
EKLER.....	66
ÖZGEÇMİŞ	70

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Araştırma Grubuna Ait Demografik Bilgilerin Frekans ve Yüzdelik Değerleri.....	24
Tablo 2. Çarpıklık ve Basıklık Değerleri	27
Tablo 3. Değişkenlere Yönelik Betimsel Analizi Sonuçları	28
Tablo 4. Yaş Değişkenine Göre Evlilik Yaşam Doyumu Ve Sosyal Medya Kullanım Ölçeği Ve Alt Boyutlarından Elde Edilen Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması	29
Tablo 5. Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Evlilik Yaşam Doyumu Ve Sosyal Medya Kullanım Ölçeği Ve Alt Boyutlarından Elde Edilen Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması	30
Tablo 6. Evlilik Süresi Değişkenine Göre Evlilik Yaşam Doyumu Ve Sosyal Medya Kullanım Ölçeği Ve Alt Boyutlarından Elde Edilen Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması	31
Tablo 7. Çocuk Sahibi Olma Değişkenine Göre Evlilik Yaşam Doyumu Ve Sosyal Medya Kullanım Ölçeği Ve Alt Boyutlarından Elde Edilen Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması	32
Tablo 8. Gelir Düzeyi Değişkenine Göre Evlilik Yaşam Doyumu Ve Sosyal Medya Kullanım Ölçeği Ve Alt Boyutlarından Elde Edilen Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması	33
Tablo 9. Evde İnternet Bağlantısı Bulunma Değişkenine Göre Evlilik Yaşam Doyumu Ve Sosyal Medya Kullanım Ölçeği Ve Alt Boyutlarından Elde Edilen Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması	34
Tablo 10. Sosyal Medyada Geçirilen Süre Değişkenine Göre Evlilik Yaşam Doyumu Ve Sosyal Medya Kullanım Ölçeği Ve Alt Boyutlarından Elde Edilen Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması	35
Tablo 11. Paylaşım Sıklığı Değişkenine Göre Evlilik Yaşam Doyumu Ve Sosyal Medya Kullanım Ölçeği Ve Alt Boyutlarından Elde Edilen Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması	35
Tablo 12. Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları	37

EVLİ BİREYLERDE SOSYAL MEDYA KULLANIMI İLE EVLİLİK YAŞAM DOYUMU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ – BATMAN İLİ ÖRNEĞİ

ÖZET

Bu araştırma evli bireylerin evlilikte yaşam doyumu ve sosyal medya kullanım düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında evli bireylerin evlilikte yaşam doyumu ve sosyal medya kullanım düzeylerinin, yaş, eğitim düzeyi, evlilik süresi, çocuk sahibi olma, gelir düzeyi, evde internet bağlantısı bulunma, sosyal medyada geçirilen süre ve paylaşım sıklığı değişkenleri açısından anlamlı derecede farklılaşıp farklılaşmadığı da incelenmiştir. Araştırmanın katılımcıları Batman ili ve ilçelerinde ikamet eden 18 yaş ve üstü 200 kadın ve 200 erkek olmak üzere toplam 400 evli bireyden oluşmaktadır. Araştırma genel tarama modellerinden, ilişkisel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak evli bireylerin demografik bilgilerine ulaşmak amacıyla “Sosyo-Demografik Bilgi Formu” kullanılmıştır. Ayrıca “Evlilikte Yaşam Doyumu Ölçeği” ve “Sosyal Medya Kullanım Ölçeği” kullanılmıştır. Evlilikte yaşam doyumu ve sosyal medya kullanımı arasındaki ilişkiyi belirlemek için Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda Evli bireylerin evlilikte yaşam doyumları ile sosyal medya kullanımları, sosyal medya kullanımı alt boyutu olan süreklilik ve yetkinlik arasında negatif yönlü ve orta düzeyde korelasyon görülmüştür ($p < .05$). Evli bireylerin evlilikte yaşam doyumu ve sosyal medya kullanım düzeylerinin, yaş, eğitim düzeyi, evlilik süresi, çocuk sahibi olma, gelir düzeyi, evde internet bağlantısı bulunma, sosyal medyada geçirilen süre ve paylaşım sıklığı değişkenleri açısından anlamlı derecede farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla bağımsız gruplar t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda incelenen değişkenlerin yaş, eğitim düzeyi, evlilik süresi, çocuk sahibi olma, gelir düzeyi, sosyal medyada geçirilen süre ve paylaşım sıklığı değişkenleri açısından farklılaştığı; evde internet bağlantısı bulunma açısından farklılaşmadığı görülmüştür. Araştırma sonucunda 35-44 ve 45-54 yaş aralığında bulunan bireylerin evlilik yaşam doyumu puanlarının 18-24 ve 25-34 yaş aralığındaki bireylere oranla daha yüksek olduğu görülmüştür. Bununla birlikte 35-44, 45-54 ve 55 yaş ve üzerindeki katılımcıların sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarından aldıkları puanların 18-24 ve 25-34 yaş aralığındaki bireylere göre daha düşük olduğu görülmüştür. İlköğretim ve lisansüstü eğitim mezunu olan bireylerin evlilik yaşam doyumu puanlarının ortaöğretim ve ön lisans mezunu olan bireylere oranla daha yüksek olduğu görülmüştür. Bununla birlikte ortaöğretim, ön lisans ve lisansüstü eğitim mezunu olan katılımcıların sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarından aldıkları puanların ilköğretim mezunu olan bireylere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. 13 yıl ve üzeri süredir evli olan bireylerin evlilik yaşam doyumu puanlarının diğer gruplara oranla daha yüksek; sosyal medya kullanımı ve alt boyutları puanlarının ise tam tersi olarak daha düşük olduğu görülmüştür. Çocuk sahibi olmayan bireylerin sosyal medya kullanımı ve alt boyut puanlarından aldıkları puanların, çocuk sahibi olan bireylere oranla daha yüksek olduğu görülmüştür. 6001-9000 TL ve 9001 TL ve üzerinde gelire sahip olan bireylerin evlilik yaşam doyumu puanlarının 0-3000 TL ve 3001-6000 TL arasında gelire sahip olan bireylere oranla daha yüksek; sosyal medya kullanımı ve alt boyutları puanlarının ise tam tersi olarak daha düşük olduğu görülmüştür. Sosyal medyada geçirilen süre arttıkça evlilik yaşam doyumunun azaldığı; sosyal medya kullanımı ve alt boyutları puanlarının ise tam

tersi olarak yükseldiği görölmüşür. Sadece özel günlerde paylaşım yapan bireylerin evlilik yaşam doyumu puanları diğer gruplara oranla daha yüksek bulunurken; sosyal medya kullanımı ve alt boyutları puanlarının ise tam tersi olarak azaldığı görölmüşür.

Anahtar Kelimeler: Evlilik, Evlilik Doyumu, Sosyal Medya Kullanımı

**EXAMINATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN SOCIAL MEDIA
USE AND MARRIAGE LIFE SATISFACTION IN MARRIED INDIVIDUALS
– THE EXAMPLE OF BATMAN**

ABSTRACT

This research was carried out to determine the relationship between married individuals' marital life satisfaction and social media usage levels. Within the scope of the research, it was also examined whether the married individuals' levels of life satisfaction and social media use differ significantly in terms of age, education level, duration of marriage, having children, income level, internet connection at home, time spent on social media and frequency of sharing. The participants of the study consisted of 400 married individuals, 200 women and 200 men, aged 18 and over, residing in Batman province and its districts. The research was carried out with the relational scanning model, one of the general scanning models. "Socio-Demographic Information Form" was used as a data collection tool in order to reach the demographic information of married individuals. In addition, "Marriage Satisfaction Scale" and "Social Media Usage Scale" were used. Pearson Product-Moment Correlation analysis was applied to determine the relationship between life satisfaction in marriage and social media use. As a result of the analysis, a negative and moderate correlation was found between the life satisfaction of married individuals and their use of social media, continuity and competence, which are the sub-dimensions of social media use ($p<.05$). In order to determine whether married individuals' marital life satisfaction and social media usage levels differ significantly in terms of age, education level, duration of marriage, having children, income level, having internet connection at home, time spent on social media and frequency of sharing, independent groups t- test and one-way analysis of variance (ANOVA) were used. As a result of the research, the variables examined differed in terms of age, education level, duration of marriage, having children, income level, time spent on social media and frequency of sharing; It was seen that there was no difference in terms of having internet connection at home. As a result of the research, it was seen that the marital life satisfaction scores of the individuals in the 35-44 and 45-54 age range were higher than the individuals in the 18-24 and 25-34 age range. On the other hand, it was observed that the scores of the 35-44, 45-54 and 55-year-old and older participants in social media use and its sub-dimensions were lower than the individuals in the 18-24 and 25-34 age range. It was observed that the marital life satisfaction scores of the individuals who graduated from primary and postgraduate education were higher than those who graduated from secondary education and associate degree. In addition, it was seen that the scores of the participants who graduated from secondary education, associate degree and postgraduate education in social media use and its sub-dimensions were higher than those who graduated from primary education. Individuals who have been married for 13 years or more have higher marital life satisfaction scores than other groups; On the contrary, it was seen that social media usage and sub-dimensions scores were lower. It has been observed that the scores of individuals who do not have children in social media use and sub-dimension scores are higher than those who have children. Individuals with an income of 6001-9000 TL and 9001 TL or more have higher marital life satisfaction scores than individuals with an income between 0-3000 TL and 3001-6000 TL; On the contrary, it was seen that social media usage and sub-dimensions scores were

lower. As the time spent on social media increases, marital life satisfaction decreases; On the other hand, it was observed that social media usage and sub-dimensions scores increased on the contrary. While the marital life satisfaction scores of individuals who only share on special days are higher than other groups; On the contrary, it was observed that social media usage and sub-dimensions scores decreased.

Keywords: Marriage, Marriage Satisfaction, Social Media Use

1. GİRİŞ

Evlilik, insan yaşamındaki en önemli kişilerarası ilişkilerden biri sayılmaktadır. Evlilik bazı insanlar için mutluluk ve doyum kaynağı olarak görülürken, bazı insanlar için de pek çok olumsuzluğu beraberinde getirmektedir. Mutsuz ve doyumsuz bir evliliğe sahip olmak beraberinde yaşam doyumu, genel bir mutluluk, benlik saygısı ve genel sağlıkla olumsuz yönde ilişkili olduğu düşünülmektedir. Evlilik doyumunun, çiftlerin her birisi için farklı düzeylerde ve evliliği olumlu ya da olumsuz yönde etkileyecek önemli bir faktör olduğu belirtilebilir (Taşköprü, 2013). Evlilik doyumu ile evlilik uyumu arasında çok yakın bir ilişki bulunmaktadır. Evlilik yaşam doyumu yüksek olan bireylerin evlilik uyumları da yüksek düzeydedir (Soylu ve Kabasakal, 2016).

İnsan hayatında önemli bir rol oynayan evlilik hayatında bireylerin evlilik ilişkisinde gereksinimlerinin karşılanıp karşılanmadığı yönündeki algıları evlilik doyumu ile açıklanmaktadır. Evlilik doyumu, bireyin evliliğinden aldığı tatmin ve gereksinimlerinin karşılanma düzeyidir (Tezer, 1994).

Bireylerin evlilik doyumları pek çok faktörle ilişkilidir. Bunlardan bir tanesinin ise sosyal medya kullanımı olduğu düşünülmektedir. 21. yüzyılda hızlı bir şekilde yenilenen internet, sosyal medya ile popüler zamanını yaşamaktadır. İnternetle beraber insanların hayatıyla ilgili birçok bilgiye ulaşmak mümkün olmuştur. Birçok insan arkadaşlarıyla iletişime geçmek, onların fotoğraf ve iletilerini görmek, mesaj almak ve göndermek, boş zamanlarını değerlendirmek, eğlenmek, bilgilere kolayca ulaşmak ve gündemi takip edebilmek için sosyal medyayı kullanmaktadır (Solmaz vd., 2013). Dolayısıyla sosyal medya birçok açıdan insanların hayatında büyük bir yere sahip olmaya başlamaktadır. Gün geçtikçe bu önem bireylerin yaşamlarında farklı iletişim alanlarını da beraberinde getirmektedir.

Teknolojinin gelişmesi sonucunda sosyal medya bireylerin yaşamında yer göz ardı edilemez bir hal almıştır. Sosyal medyada bireylerin farkında olmadan geçirmiş oldukları zaman, bireylerin ihtiyaçlarından oldukça fazla bir hale gelmiştir. Bu noktada da kontrolsüz sosyal medya kullanımı hem ikili hem de aile içi ilişkilerde önemli bir sorun olarak nitelendirilmektedir (Yalçın, 2014).

Yapılan çalışmalara bakıldığında en sağlıklı iletişimin yüz yüz olduğu belirtilmektedir. Ancak bireyler artık popüler hale gelen sosyal medya platformları sayesinde bu platformlar aracılığıyla zamanlarını geçirmektedirler. Bu noktada kurulan iletişimin ne derece sağlıklı olduğu bilinmemektedir. Sosyal medyanın bu özellikleri ilişkiler temelinde ele alındığında, çiftlerin bu durumdan ne doğrultuda etkilendiği ve ilişkilerine ne şekilde yansıdığı da ayrıca bir tartışma konusu olarak ele alınabilir. Sosyal medyanın artık insanları bağımlı hale getirdiği de gayet açıktır (Güleç, 2018).

Sosyal medya kullanımının artmasıyla ilişkilerdeki alışkanlıkların değişmesi ve bunun sanal ortama taşınması, eşler arasındaki iletişim kalitesinin azalmasına sebebiyet vermektedir. Bunun sonucunda ilişkilerin sanal ortama taşınması, eşler arasında güvensizliğin ve huzursuzluğun artmasına neden olmaktadır. Sanal ortamda arkadaşlık ilişkilerinin başlaması ve giderek sosyal medyada geçirilen sürenin artmasıyla, ilişkilerde sanal aldatmalar yaşanabilmektedir (Güleç, 2018). Günümüzde yaşanan boşanmaların birçok sebebi olarak, sosyal medya alışkanlıkları, eşler arasında yaşanan iletişimsizlik ve sanal ortamlarda geçirilen zaman sonucu ortaya çıkan ilişkiler olarak sıralanabilir (Meclis Araştırma Komisyon Raporu, 2016; akt. ngren, 2017).

Bu doğrultuda sosyal medya kullanımı ve evlilik doyumu arasında bir ilişki olduğu dşnlmş ve araştırmanın konusu, “evli bireylerde sosyal medya kullanımı ile evlilik yaşam doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi” olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda araştırmada ilk olarak incelenen değişkenlerin literatür ışığında açıklanmasına yer verilmiştir. Bu doğrultuda öncelikle yaşam doyumu ve evlilik yaşam doyumu ardından ise sosyal medya kavramı ve evlilik üzerindeki etkilerine değinilmiştir. Araştırmanın diğer bölümü ise yöntemdir. Bu bölümde araştırmanın modeli, araştırma grubu, veri toplama araçları ve verilerin analizinde kullanılan yöntemler hakkında bilgi verilmiştir. Araştırmanın bulgular bölümünde ise araştırmanın amaçlarından hareketle elde edilen sonuçlar sunulmaktadır. Araştırmanın beşinci bölümü ise tartışmadır. Tartışma bölümünde elde edilen bulguların literatür doğrultusunda tartışılıp yorumlanmasına yer verilmiştir. Araştırmanın son bölümü ise elde edilen sonuçların toparlanması ve hem ilerideki araştırmalar hem de alanda çalışanlar için öneriler sunulması ile bitirilmiştir.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı evli bireylerin sosyal medya kullanımları ile evlilik yaşam doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Bu doğrultuda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Evli bireylerin evlilik yaşam doyumları ve sosyal medya kullanımları ve alt boyutları yaş değişkeni açısından farklılık göstermekte midir?
2. Evli bireylerin evlilik yaşam doyumları ve sosyal medya kullanımları ve alt boyutları eğitim düzeyi değişkeni açısından farklılık göstermekte midir?
3. Evli bireylerin evlilik yaşam doyumları ve sosyal medya kullanımları ve alt boyutları evlilik süresi değişkeni açısından farklılık göstermekte midir?
4. Evli bireylerin evlilik yaşam doyumları ve sosyal medya kullanımları ve alt boyutları çocuk sahibi olma değişkeni açısından farklılık göstermekte midir?
5. Evli bireylerin evlilik yaşam doyumları ve sosyal medya kullanımları ve alt boyutları gelir düzeyi değişkeni açısından farklılık göstermekte midir?
6. Evli bireylerin evlilik yaşam doyumları ve sosyal medya kullanımları ve alt boyutları evlerinde internet bağlantısı bulunma değişkeni açısından farklılık göstermekte midir?
7. Evli bireylerin evlilik yaşam doyumları ve sosyal medya kullanımları ve alt boyutları sosyal medyada geçirilen süre değişkeni açısından farklılık göstermekte midir?
8. Evli bireylerin evlilik yaşam doyumları ve sosyal medya kullanımları ve alt boyutları paylaşım sıklığı değişkeni açısından farklılık göstermekte midir?
9. Evli bireylerin evlilik yaşam doyumları ile sosyal medya kullanımları ve alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki bulunmakta mıdır?

Araştırmanın Hipotezleri

Tez çalışmasının genel hipotezi;

Hipotez: Evli bireylerin evlilik yaşam doyumları ile sosyal medya kullanımları arasında bir ilişki bulunmaktadır.

Alt hipotezler;

Hipotez 1: Evli bireylerin evlilikte yaşam doyumları ile sosyal medya kullanımları arasında negatif yönlü bir ilişki bulunmaktadır.

Hipotez 2: Evlilik yaşam doyumu yüksek bireylerin sosyal medyada geçirdiği süre evlilik yaşam doyumu düşük olan bireylerin sosyal medyada geçirdiği süreden daha azdır.

Hipotez 3: Yaş ilerledikçe evlilik yaşam doyumu artmakta; sosyal medya kullanımı ise azalmaktadır.

1.2. Araştırmanın Önemi

Sosyal bir anlaşma olarak evlilik toplumsal yaşamın sürdürülebilirliği açısından önemlidir. Bireyler evlilik ilişkisine başladıklarında pek çok beklentiye sahiptir. Bu beklentilerin karşılanmaması ya da karşılanma düzeylerinin düşük olması evlilikten alınan hazzın ve tatminin azalmasına neden olmaktadır. Evlilik doyumu, bireylerin evlilik ile ilgili beklentilerinin sübjektif olarak karşılanma düzeyidir (Yıldız ve Çevik, 2016). Buna göre evlilik doyumu, bireylerin evlilik ilişkisinden duydukları doyumdur. Karı koca arasında aynı anda farklı evlilik doyumu düzeyleri yaşanabileceği gibi bireylerin yıllar içinde evlilik doyumları azalış ya da artış da kaydedebilir (Eskin, 2012).

Literatür incelendiğinde bireylerin evlilik doyumunun yüksek olması ailenin daha sağlıklı hale gelmesini sağlamaktadır. Evlilik düzeyi yüksek bireyler psikolojik ve fiziksel iyi oluş halini güçlendirmekte ve mutlu bir çift kendilerinin ve aynı zamanda diğerlerinin fiziksel olarak daha iyi hale gelmesine katkı sunmaktadır. Ayrıca mutlu bir çiftin olduğu ailelerde büyüyen çocukların istismar ve ihmal edilme olasılığı doğrudan düşmekte, bu çocukların yaşam boyunca psikolojik ve fiziksel hastalıklara yakalanma oranları azalmaktadır (Pehlivan, 2011).

Bu doğrultuda evlilik doyumu ile ilgili olan değişkenlerin ortaya koyulmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Evlilik doyumunu etkileyeceği düşünülen değişkenlerden bir tanesi de sosyal medya kullanımıdır. Teknolojinin geldiği son noktada sosyal medyanın insan hayatındaki yeri yadsınamaz durumdadır. Sosyal medyada farkında olmadan geçirilen zaman, ihtiyaçtan fazlası haline gelmiştir. İkili ilişkilerde veya aile içerisinde bu durum ciddi bir problem olarak dile getirilmektedir (Yalçın, 2014).

Bu noktada hem evlilik doyumu ve sosyal medya kullanımı arasındaki ilişkinin incelenmesi bireylerin evlilik doyumlarını etkileyen değişkenlerin belirlenmesine katkı sunacak hem de evlilik doyumu ve sosyal medya kullanımı etkileyen demografik değişkenlerin ortaya koyulması noktasında literatüre katkı sunmaktadır.

1.3. Araştırmanın Varsayımları ve Sınırlılıkları

Çalışmada araştırmaya katılan evli bireylerin; sosyo-demografik bilgi formu, evlilik yaşam doyumu ölçeği ve sosyal medya kullanım ölçeğinde yer alan soruları gerçek durumları yansıtacak şekilde ve içtenlikle cevapladıkları varsayılmıştır.

Çalışma kapsamında ulaşılan örneklem grubunun, evreni temsil ettiği varsayılmıştır. Bu araştırma Batman ili genelinde yapılmıştır, dolayısıyla Batman ilini temsil etmektedir ve Batman ili ile sınırlıdır.

Araştırmada incelenen değişkenler, araştırmada kullanılan sosyo-demografik bilgi formu, evlilik yaşam doyumu ölçeği ve sosyal medya kullanım ölçeğinin ölçtüğü özellikler ile sınırlıdır.

Araştırma sonuçları, araştırmaya katılan evli bireylerle benzer özelliklere sahip olanlara genellenebilir.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Yaşam Doyumu

Yaşam doyumu hakkında birçok farklı tanım bulunmaktadır ancak en genel haliyle iyiliğin derecesi olarak tanımlanabilir. Keith, Heal ve Schalock (1996) ise yaşam doyumunu kişinin rasyonel yaşam şartları ve bu rasyonel koşullara karşı bireyin algısı olarak tanımlamışlardır.

Yaşam doyumu kişinin hayatının tüm alanlarda iyi gittiğini hissetmesi olarak tanımlanabilir. Tanımdan da anlaşılacağı üzere yaşam doyumu öznel bir kavramdır ve kişinin yaşamdan beklentilerine göre değişmektedir(Tüzün ve Eker, 2003).

Schalock (2000) ise yaşam doyumunun sekiz alanla ilişkili olduğunu söylemiş ve bu alanları duygusal iyilik hali, kişiler arası ilişkiler, maddi refah, kişisel gelişim, fiziksel iyilik hali, özgür irade, sosyal içerme ve haklar olarak açıklamıştır. Kısaca yaşam doyumunu bu alanlardaki iyilik hali olarak tanımlamak mümkündür.

Schalock vd. (2002) yaptıkları çalışmalarla kişisel yaşam kalitesinin 5 temel ilkesi olduğunu belirtmişlerdir:

1. Zihinsel engeli olan ve olmayan insanlar için de yaşam doyumunda aynı faktörler geçerlidir.
2. Kişinin ihtiyaçları ve istekleri olduğunda deneyimlenir.
3. Nesnel ve öznel bileşenleri vardır.
4. Kişisel ihtiyaçlara, seçimlere ve kontrole dayanır.
5. Bireysel ve çevresel faktörlerden etkilenen çok boyutlu bir kavramdır (Smith-Bird ve Turnbull, 2005).

Tüm bu tanımlar incelendiğinde tanımlardaki ortak iki unsurdan söz edilebilir. Bunlar kişi faktörü ve bu kişinin dış dünyaya dair algısı olarak açıklanabilir. Yaşam doyumu birçok alandaki doyumunu barındıran bir kavramdır. Öznellik içermesi, çok boyutlu olması tek bir tanım yapılmasını zorlaştırmakta ve bu tanım başka kavramlarla eş anlamlı olarak kullanılmaktadır. Ancak bu doğru değildir çünkü yaşam kalitesi öznel iyi oluşu tanımlamak için birçok etmenin katkısıyla belirlenir (Akyol, 2013).

Yaşam doyumu kavramı bireylerin hayatında oldukça önemli bir yer tutmaktadır. Ancak bireylerin yaşadıkları evlilik ilişkisinden de doyum almaları doğrudan yaşamın geneli üzerinde etkilidir. Bu doğrultuda aşağıdaki bölümde evlilik ilişkisinde yaşam doyumu, önemi ve etkileyen unsurlar hakkında açıklamalar sunulacaktır.

2.1.1. Evlilik Yaşam Doyumu

Evlilik, iki insanın ilişki kurması ve çoğalması için gereken en önemli ilişki araçlarından biridir. Evlilik bazen insanlar için aşk, sevgi, mutluluk, huzur, beraberlik gibi güzel ve doyum kaynağı olurken, bazı insanlar için pişmanlık, mutsuzluk, huzursuzluk, keder gibi birçok olumsuzluğu beraberinde getirmektedir. Mutlu ve güzel bir evliliğe sahip olmak sevgi, birlik ve beraberliği beraberinde getirir. Mutsuz ve doyumsuz bir evliliğe sahip olmak yaşam doyumu, genel mutluluk, benlik saygısı ve genel sağlıkla olumsuz yönde ilişkili olmaktadır. Evlilik doyumu, evli bireyler için oldukça farklı şekillerde evliliği olumsuz ya da olumlu olarak etkileyecek, evliliğe değer katacak ya da evliliği sonlandıracak önemli bir faktör olduğu belirtilebilir. Evli bireylerin yaşamında evlilik doyumu ile evlilik uyumu arasında çok yakın bir ilişki bulunmaktadır. Dolayısıyla evlilik yaşam doyumu yüksek kişilerin aynı zamanda evlilik uyumlarının da yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir (Soylu ve Kabasakal, 2016).

Evlilik alanında yapılan çalışmalarda evlilik doyumu, evlilik kalitesi, evlilik uyumu evlilik mutluluğu gibi birbirinden farklı olan bu kavramlar birbirlerine alternatif olarak kullanılmaktadır (Spanier ve Lewis, 1980). Bunların ortak noktası her bir kavramın aslında evlilik kalitesinin niteliksel ya da öznel boyutu olmasıdır (Haseley, 2006). Evlilik doyumu, bireyin kendi evlilik ilişkisindeki uyumuyla ilişkili olarak olumlu ya da olumsuz tutumunu ifade etmektedir (Roach vd., 1981). Bir diğer tanımlamada evlilik doyumu bireyin evliliğine ilişkin olarak genel değerlendirmeleri ifade eder (Celenk ve van de Vijver, 2013). Literatür incelendiğinde yaşam doyumuyla evlilik doyumunun anlamlı olarak ilişkili olduğu (Perrone-McGovern vd., 2012), evlilik doyumunun, yaşam doyumu için anlamlı bir yordayıcı olduğu fark edilmektedir (Celenk ve van de Vijver, 2013; Ng vd., 2009).

2.1.2. Evlilik Yaşam Doyumunun Önemi

Sosyal bir anlaşma olarak evlilik toplumsal yaşamın sürdürülebilirliği açısından önemlidir. Bireyler evlilik ilişkisine başladıklarında pek çok beklentiye sahiptir. Bu beklentilerin karşılanmaması ya da karşılanma düzeylerinin düşük olması evlilikten alınan hazzın ve tatminin azalmasına neden olmaktadır. Evlilik doyumu, bireylerin evlilik ile ilgili beklentilerinin sübjektif olarak karşılanma düzeyidir (Yıldız ve Çevik, 2016). Buna göre evlilik doyumu, bireylerin evlilik ilişkisinden duydukları doyumdur. Karı koca arasında aynı anda farklı evlilik doyumu düzeyleri yaşanabileceği gibi bireylerin yıllar içinde evlilik doyumları azalış ya da artış da kaydedebilir (Eskin, 2012).

İnsan hayatında önemli bir rol oynayan evlilik hayatında bireylerin evlilik ilişkisinde gereksinimlerinin karşılanıp karşılanmadığı yönündeki algıları evlilik doyumu ile açıklanmaktadır. Evlilik doyumu, bireyin evliliğinden aldığı tatmin ve gereksinimlerinin karşılanma düzeyidir (Tezer, 1994).

Evlilik doyumu ya da bir başka ifade ile evlilik uyumu pek çok tartışmayı beraberinde getirmiştir. Araştırmacılar evli çiftler arasındaki uyumun bireysel düzeyde mi yoksa evlilik ilişkisinin bir parçası olarak mı çalışılacağı konusunda düşünce birliğine varamamışlardır. Evlilik uyumu, evlilik ilişkisinde ve ailelerinde problemlerin çözümlerini kendileri çözebilen bireylerin evlilik uyumlarının yüksek olduğu saptanmıştır. Evlilik uyumunun en önemli özelliği bireylerin eşleri ile doyumu sağlayacak bir ilişki biçimini benimsemeleri ve evliliklerinden doyum elde edebilmeleridir (Yılmaz, 2001).

Evlilik uyumu ve evlilik doyumu kavramları çoğu zaman birbiriyle karıştırılmakta ve eş anlamlı olarak kullanılmaktadır. Evlilik doyumu, bireylerin ilişkilerinde tüm yönleriyle hissettikleri öznel mutluluk ve hoşnutluk duyguları olarak tanımlanmaktadır. Evlilik doyumunda en önemli farklılık evlilik ilişkisinde bireylerin hissettikleri sübjektif mutluluktur. Evlilik ilişkisinde bireylerin yaşadıkları problemler aileyi olumsuz etkilemektedir. Bireylerin evlilik doyumlarının düşük olması, evlilik kalitesinin istenilen düzeyde olmamasını ve bireyin buna bağlı olarak yaşam kalitesinin de düşük olduğu yönündedir (Güleç, 2012). Evlilik doyumunda bireylerin beklentilerinin ne düzeyde karşılandığı önemlidir. Bir evliliğin doyum düzeyinin yüksek olması için cinsel, ruhsal ve fiziksel beklentilerin karşılanması,

rahatlık ve bakım faktörlerinin düzeyi ile karşılıklı güven ilişkisinin kurulması gerekmektedir (Çalışır, 2009).

2.1.3. Evlilik Yaşam Doyumunu Etkileyen Faktörler

Evlilik doyumunu pek çok faktör etkilemektedir. Bu faktörlerin analiz edilmesi bireylerin evliliğe olan yaklaşımlarının bilinmesine ve evlilik ile ilgili kuramların geliştirilmesine yardımcı olmaktadır.

Evlilik doyumunu etkileyen faktörler kültürel farklılıklar göstermektedir. Örneğin Japon toplumunda erkeğin maddi durumu evlilik doyumunu etkileyen en önemli faktör olarak gösterilirken, Amerikan toplumunda maddi kazancın bu düzeyde önemli olmadığı ancak yaş değişkeninin Amerikan toplumunda evlilik doyumunu etkileyen önemli bir faktör olduğu tespit edilmiştir. Oysa Japon toplumunda bireyler arası yaş farklılıkları evliliğin önemli bir yordayıcısı değildir (Hünler ve Gençöz, 2003). Evlilik hayatında evli çiftlerin doyum almasına etki eden birden çok faktör bulunmaktadır. Örneğin, evlenme şekli, evlenme yaşı, çocuk sahibi olup olmama, maddi durum, evli bireylerin aynı sosyo-ekonomik düzeyde bulunup bulunmaması, eşler arasındaki yaşın farkı bu faktörler arasında olduğu söylenebilir. Fakat tüm bu faktörler kadar en az önemli olan bir başka nokta ise, çiftlerin iletişim şekilleri, birbirlerinin duygularını anlamaya yönelik gösterdikleri gayret, birbirlerinin duygularına, yaşadıklarına karşı duyarlı olmaları, birbirlerine anlaşıldıklarını hissettirmeleridir (Okanlı, 2013).

Yapılan araştırmalar evlilik doyumunu etkileyen pek çok faktör olduğunu göstermektedir. Bunlar arasında eşlerin sürekli kaygı yaşaması, nedensel yükleme yanlışlıkları ve yanlışlıkları, duygusal dengesizlik, aldatma, kumar ve içki gibi kötü alışkanlıkların neden olduğu düşmanlık duygusunun dışa vurulması, bağlanma stillerine bağlı olarak gelişen sorunlar evlilik doyumunu olumsuz yönde etkileyebilmektedir (Özer ve Cihan-Güngör, 2012). Kadın ve erkek evlilik ilişkisinde aynı oranda doyum sağlamamaktadır. Yapılan araştırmalarda evliliğin erkekler için daha yararlı ve olumlu sonuçlar doğurduğu ve erkeklerin evlilik doyum düzeylerinin kadınlardan yüksek olduğu tespit edilmiştir (Yılmaz-Dinç, 2015).

Mutlu evlilik, evlilik doyumunun en önemli yordayıcısıdır. Aile bireylerinin yaşam içinde sürekli mutlu olmaları düşünülemez ancak günün getirdiği koşullar bireylerin

tükenmelerine neden olmakta ve evlilik doyumunu azaltmaktadır. Ailenin geliri ve evliliğin süresi de evlilik doyumunu etkilemektedir. Ailenin ekonomik durumunun bozulması evlilik doyumunun düşmesine neden olurken, evliliğin süresi ile evlilik doyumu arasındaki ilişki ise tartışmalara neden olabilmektedir. Evliliğin ilk yıllarında evlilik doyumu yüksek olan çiftlerin zaman içinde doyumlarının azaldığı ve yılların geçmesi ile birlikte uyumun sağlanması ile tekrar yükseldiği görülmektedir (Yıldız ve Çevik, 2016).

Evlilik yaşam doyumu bireylerin samimiyetinden önemli düzeyde etkilenmektedir. Birbirleri ile etkin iletişim içinde olan ve etkileşimlerini dürüstlük ve açıklık üzerine kuran bireylerin evlilik doyumlarının yüksek olduğu tespit edilmiştir. Uzun süren evliliklerin temelinde samimiyet ve öfke kontrolü ilişkisinin başarısını etkileyen önemli bir faktördür. Bireylerin kişilik özelliklerine bağlı olarak seçtiği eşin anlayışlılık, açık görüşlülük içinde olması evliliklerin sağlıklı olmasına neden olmaktadır. Bireylerin bağlanma düzeylerine ilişkin olarak da uyumsuz ve boyun eğici davranışlara sahip olan bireylerin evliliklerinde mutsuz olduklarını ve evlilik yaşam doyumlarının düşük olduğu tespit edilmiştir (Hünler ve Gençöz, 2003).

Evlilik ilişkisinin bozulmasına neden olan bir başka önemli faktör ise aile bireyleri arasındaki iletişimde yaşanan problemlerdir. Yaşanan iletişim problemlerinin pek çok farklı nedeni olmasına karşılık iletişim becerileri yeterince gelişmemiş çiftlerin ilişkileri olumsuz etkilenmektedir. Çatışmacı yaklaşımlar, savunmacı, inatçılık gibi iletişimi olumsuz etkileyen davranışlardandır (Eskin, 2012).

Kadın ve erkeğin evlilik ilişkisinde yaşadığı cinsel fonksiyonların doyuma katkısı önemlidir. Örneğin Türk toplumunda mitler, yanlış inançlar ile kadın cinselliğinin yok sayılması, kadının üremedeki görevi öne çıkartılması, eşler arasında, cinsel işlevin haz olarak algılanmaması ve katlanılması gereken bir acı ya da yük olarak kabul edilmesine neden olmaktadır (Sungur, 2004). Cinsel işlev bozukluğu yaşayan bireylerin aile içi ilişkileri bozuma uğrarken boşanma nedenlerinde önemli bir rol oynadığı görülmektedir. Cinsel tatminsizlik yaşayan bireyler, iletişimde birbirlerini suçlayıcı ve anlayıştan yoksun bir tavır sergilemektedir. Araştırmalar cinsel işlev bozukluğu yaşayan bireylerin mutlu evlilik skalasından daha düşük puanlar aldığını göstermektedir (Özkan ve Kızılkaya Beji, 2008).

Aileye yeni katılan çocuğun engelli olması evlilik yaşam doyumunu azaltmaktadır. Post travmatik stres bozukluğu bireyin engelli çocuğa sahip olacağını öğrendiği ilk andan itibaren yaşadığı şok ile başlamaktadır. İlk anda yaşanan şokun etkisi yıkıcıdır. Engelli bireyin doğumundan itibaren başlayan süreç ise zorlu ve sorunlarla doludur. Engelli bir bireye sahip olmak, zamanını, enerjisini ve parasını bu konuya harcamak bireylerde kaygı ve stres bozukluklarına neden olmaktadır (Cangür vd., 2013). Aile bireyleri engelli bir çocuğun dünyaya gelmesi ile normal ailelerin yaşadıkları süreci yaşayamayacaktır. Bu doyumdan yoksun olan çiftlerin birbirlerini suçlayarak kızgınlık göstermesi, içine kapanması ya da cinselliği reddetmesi oldukça sık görülen davranışlardır. Bu davranışlar evliliğin fonksiyonlarını zedelemekte ve evlilik doyumunun düşmesine neden olmaktadır.

2.1.4. Evlilik Doyumu ile İlgili Kuramlar

Literatür incelendiğinde evlilik doyumunu açıklayan farklı kuramların bulunduğu tespit edilmiştir. Bu araştırma kapsamında bağlamsal model, sosyal mübadele kuramı, sosyal öğrenme kuramı, sosyal biliş kuramı ve öğrenme kuramı ele alınmıştır.

Bağlamsal Model: Bağlam, devam eden bir evlilik sürecinde çiftlerin karşılıklı bir şekilde birbirlerine karşı göstermiş oldukları tutum ve davranışları meydana getiren psikolojik koşullar ve imgeler şeklinde açıklanmaktadır (Bradbury ve Fincham, 1988). Bağlamsal yaklaşımın bakış açısına göre çiftlerden bir tanesinin diğerine karşı sergilediği bir davranış sonucunda diğer çiftten de hızlı bir davranış ortaya çıkar. Bu davranış illaki fiziksel bir tepki temelinde değil duygusal bir tepki şeklinde de olabilir. Ortaya çıkan bu tepkiler pozitif veya negatif olabilir. Tepkilerin pozitif veya negatif olması ise o andaki psikolojik şartlara ve ortamdaki şartlara yani bağlama bağlıdır. Bağlam bu kapsamda yakın ve uzak olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır. Yakın bağlam; partnerler arasında o an ortaya çıkan akışa yönelik duygusal durumla alakalıdır. Uzak bağlam ise kişilerin bireysel özellikleri ve profilleri ile alakalıdır.

Sosyal Mübadele Kuramı: Sosyal mübadele yaklaşımına bakıldığında partnerler arasında birbirlerine yönelik gelişen bağlılığı açıklamaya odaklandığı görülmektedir. Bu yaklaşım 1959 senesinde Thibout ve Kelley tarafından oluşturulmuştur. Yaklaşımda ödül ve bedel arasındaki denge üzerinde durulmaktadır. Kişinin yaşadığı romantik ilişkiden aldığı üretkenlik, işlevsellik ve haz almasını engelleyen bedelin

denge, ilişki doymu için önemli görölmektedir. Bireyler almış oldukları ödölden daha az bir bedel ödeyecekleri ilişkilere yönelmektedirler. Bireylerin içerisinde bulundukları ilişki süreci içerisinde sahip oldukları ödölden bedel çıkarıldığında meydana gelen sonuç, bireyler adına ne kadar olumlu ise ilişkilerinden aldıkları doyum da o derece yüksek olmaktadır (akt. Hovardaoğlu, 1996).

Sosyal mübadele kuramında ödöl, ilişkiden alınan hazzı ya da doymu temsil etmektedir. Evlilikten sağlanan ödöl ve ödenen bedel arasındaki fark pozitifse birey ilişkiyi yani özünde evliliği sürdürmek, fark negatif ise ilişkiyi sonlandırmak istemektedir (Foa ve Foa, 2012).

Sosyal Öğrenme Kuramı: Sosyal öğrenme kuramına göre bireyler dünyaya geldiklerinde hiçbir davranış kazanımına sahip değillerdir. Yavaş yavaş öncelikle içerisinde doğmuş olduğu ailede bulunan bireyleri gözlemlerler, ardından ise o davranışları taklit ederler. Bu sayede davranışsal şemalarını oluştururlar. Yeni doğan ve çocukların rol modelleri öncelikle ebeveynlerdir. Bu noktada kişi anne ve babasının içerisinde bulunduğu evlilik ilişkisini değerlendirir. Evlilik ilişkisi içerisinde sergilenen davranışlar, tutumlar veya herhangi bir boşanma durumu varsa burada süreçler birey tarafından gözlemlenir ve bu doğrultuda kendi evlilik yaşamını biçimlendirir. Bu durum bireylerin evlilikten aldıkları doymu, hazzı ve hatta boşanma durumlarını dahi etkilemektedir (Bandura, 1977).

Kişiler Arası İletişime Dair Sosyal Biliş Kuramı: Sosyal biliş kuramı, Miller ve Steinberg tarafından geliştirilmiştir. Bu yaklaşıma göre bireylerin diğerk kişilerle alakalı nasıl düşünceleri olduğu önemli görölmektedir ve yaklaşımın odak noktası budur. Bu yaklaşım, çiftlerin birbirlerini olduğu gibi kabul etmeleri halinde benimsemeleri durumunda evliliklerinden daha fazla doyum sağlayacaklarını belirtmektedir. Aynı zamanda partnerlerin birbirlerinin davranışlarını kök ailesinden gelen eylemlerin örüntüleri bakımından değerlendirmeyen kişilerin daha fazla doyum sağladıkları belirtilmektedir (Gökmen, 2001).

Öğrenme Yaklaşımı: Öğrenme yaklaşımı, davranışçı kuramın esas ve temellerine dayanmaktadır. Davranışçı kuramın ortaya koymuş olduğu klasik koşullanma ve edimsel koşullanmanın ilkelerini temel alarak bireylerin evlilik ilişkilerini ve evliliklerinden aldıkları doymuları açıklamayı hedefler. Bu noktada bireylerin

tecrübelerinin, öğrenme yaşantılarının ve geçmişteki yaşantılarının ikili ilişkiler temelinde oluşan davranışlara yön verdiği belirtilmektedir (Binici, 2000).

Evlilik doyumunu, bireyler arasındaki ilişkilerdeki bağlılık ve bağımlılığı öğrenme ilkeleri ile açıklayan kuram öğrenme kuramlarıdır. Babası ve annesi aracılığı ile ihtiyaçları karşılanan çocuk rahatlama duygusu yaşamakta, anne babasıyla bağ kurmakta bu nedenle anne ve babasıyla olan ilişkisine dair olumlu duygular geliştirmektedir. Dolayısıyla evlilik doyumunun bağlanma ve ortaya çıkan olumlu duygular ile açıklandığı sonucuna varılmaktadır (Soysal vd., 2005).

2.1.5. Evlilik Yaşam Doyumu Hakkında Yapılmış Çalışmalar

Evlilik doyumu alanında Türkiye’de yapılan araştırmalar farklı değişkenler açısından ele alınarak yapılmıştır. Ancak yurt dışında yapılan araştırmalara bakıldığında evlilik doyumu ile ilgili çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Araştırmalar büyük oranda evliliğin kalitesi ve sürdürülmesi üzerine kuruludur. Yurt içi ve yurt dışında gerçekleştirilen çalışmalara bakıldığında evlilik doyumu ile ilişkisi olan değişkenlerin güven (Shaver ve Hazan, 1987)-güvensizlik (Buss ve Shackelford, 1997), bağlanma stilleri ve evliliğe yönelik geliştirilen inançlar (Sığırcı, 2010), duygusal zeka (Üncü, 2007), ideal benlik ve değer benzerliği (Koçak, 2014), stres ve stresle baş etme yöntemleri (Bodenmann ve Cina, 1999), kişilik özellikleri (Peirano, 2007), cinsiyet rolleri ve psikolojik yardım arama tutumları (Çınar, 2008), ev yaşamı ve iş yaşamının çatışması, psikolojik belirtiler ve ebeveynlik yeterlilik algısı (Çulha, 2015), evlilik sorunları (Pasch ve Bradbury, 1998), aldatma eğilimi (Kubat, 2012), iletişim çatışmaları (Baran, 2013), evlilikte stres (Fincham ve Bradbury, 1990), ebeveyn algıları, otomatik düşünceleri ve bağlanma stilleri (Sarı, 2012) olduğu görülmektedir.

Yapılan bir araştırmada evli bireylerin evlilik doyumu ve aldatma eğilimi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunup bulunmadığına bakılmıştır. Çalışma kapsamında 166 evli bireye ulaşılmıştır. Yapılan incelemelerin sonucunda aldatma eğiliminin cinsiyet değişkeni açısından farklılaştığı; erkeklerin aldatma eğilimi düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Aynı araştırmada evlilik süresi ve çocuk sayısı arttıkça aldatma eğiliminin arttığı görülmüştür (Kubat, 2012).

Yıldız (2013) tarafından yapılan araştırmada ise ebeveyn tutumları ve evlilik doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma sonucunda ulaşılan bulgulara bakıldığında, bireylerin algıladıkları demokratik ebeveyn tutumu yükseldikçe evlilik ilişkilerinden aldıkları doyum da artmaktadır. Bununla birlikte bireylerin algıladıkları koruyucu/istekçi ve otoriter ebeveyn tutumunun ise evlilik doyumunu düşürdüğü sonucuna varılmıştır.

Yapılan bir diğer araştırmada ise kadınlara iletişim çatışmaları ile ilgili verilen eğitimin evlilik doyumuna etkisine bakılmıştır. Çalışma sonucunda iletişim çatışmaları ile ilgili verilen eğitimin kadınların evlilik doyumları üzerinde pozitif bir etkisinin olduğu görülmüştür (Baran, 2013).

Koçak (2014) tarafından yapılan araştırmada partnerlerin ideal benliklerine yönelimleri ile değer benzerliklerinin evlilik doyumları ile ilişkisinin olup olmadığı incelenmiştir. Araştırma sonucunda kadınların ideal benliklerine ulaşmaları evlilik doyumunu üzerinde olumlu bir etki bırakmaktadır. Bununla birlikte erkeklerin evlilik doyumunu ise kendi ideal benliklerinin onaylanması olumlu etkilemektedir. Aynı zamanda kadınların partnerlerinin ideal benliklerini ulaşma noktasında geliştirmiş oldukları algıların genel evlilik doyumuna katkı sunduğu görülmüştür.

Yapılan farklı bir araştırmada iş yaşamı ile aile yaşamı arasındaki çatışma, psikolojik belirtiler ve ebeveynlerin yeterlik algısıyla evlilik doyumu arasındaki ilişki ele alınmıştır. Çalışma sonucunda ulaşılan bulgulara bakıldığında mesleki doyum, iş ve aile çatışması ve psikolojik belirtilerinin seviyesinin artmasının evlilik doyumunu üzerinde olumsuz bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir. Aynı zamanda ebeveyn yeterlilik algısının da evlilik doyumunu olumlu etkilediği görülmüştür (Çulha, 2015).

2.2. Sosyal Medya Kavramı

İnsan sosyal bir varlıktır ve insan sürekli olarak bir başkasına ihtiyaç duymakta ve toplu olarak yaşamak zorundadır. İnsanların birbirlerini anlamaları, birlik ve beraberlik içinde yaşamalarını iletişim mümkün olmaktadır. İnsanlar iletişim kurarak istek ve ihtiyaçlarını dile getirerek maddi ve manevi olarak var olabilmişlerdir. İnsanlar iletişim ağını doğru kodlayıp birbirlerine tam olarak aktararak aralarındaki bağı kuvvetli kılmaktadır. İnsanlar birbirlerinden uzak köylerde, şehirlerde yaşadıklarında haberleşmek için farklı iletişim araçlarını kullanmışlardır. Dumanla

haberleşme, yabani kuşlarla haberleşme en eski iletişim araçlarından. Sosyal medyadan önce insanların duyguları düşünceleri ve haber gibi bilgi içeren mesajlar kitle iletişim araçlarıyla tek yön olarak insanlara sunulmaktaydı (Çalışkan ve Mencik, 2015). Daha sonra teknolojinin ilerlemesi ile birlikte farklı iletişim yöntemleri ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda sosyal medya iletişim araçlarının üretilmesi ile 21. yüzyılda sosyal medya araçları en modern haliyle karşımıza çıkmaktadır.

1997 yılında insanlara profil oluşturma ve arkadaşlarından liste oluşturma olanağı sağlayan, 1998 yılının başında ise arkadaş listelerini inceleme imkanı sağlayan arkadaşlığı odaklayan sixdegrees.com sitesi ilk sosyal ağ örneği olarak geliştirilmiştir (Gönenli ve Hürmeriç, 2012). sixdegrees.com sitesi kısa zamanda popülerlik kazanmış ve 2000 yılında 125 milyon dolara satılmıştır. Ancak geliştirilen başka sosyal ağ sitelerin artması ile birlikte rekabete girememiş ve 2001 yılında kapanmıştır. Zamanında en çok kullanılan sosyal medya uygulaması olan Facebook, 2004 yılında Mark Zuckerberg ve oda arkadaşları tarafından Harvard Üniversitesi içerisinde kurulmuştur. Uygulama 2005 yılında daha çok akademik alan içinde kalmış fakat 2006 yılından sonra şimdiki niteliklerine kavuşmuş ve genel kitleye ulaşmıştır (Hazar, 2011).

21. yüzyılda hızlı bir şekilde yenilenen internet, sosyal medya ile popüler zamanını yaşamaktadır. İnternetle beraber insanların hayatıyla ilgili birçok bilgiye ulaşmak mümkün olmuştur. Birçok insan arkadaşlarıyla iletişime geçmek, onların fotoğraf ve iletilerini görmek, mesaj almak ve göndermek, boş zamanlarını değerlendirmek, eğlenmek, bilgilere kolayca ulaşmak ve gündemi takip edebilmek için sosyal medyayı kullanmaktadır (Solmaz vd., 2013). Dolayısıyla sosyal medya birçok açıdan insanların hayatında büyük bir yere sahip olmaya başlamaktadır. Gün geçtikçe bu önem bireylerin yaşamlarında farklı iletişim alanlarını da beraberinde getirmektedir. 21. Yüzyılda internet çoğu kişinin hayatını kolaylaştırdığı gibi çeşitli bilgilere ulaştırıp insanları güncel tutabilmektedir. Hızlı erişimi sebebiyle geleneksel iletişim araçlarının yerini almakta olup sosyal medya kullanımının önünü açmaktadır. Sosyal medya internetin en temel iletişim araçlarının başında gelmektedir (Demir, 2016).

Sosyal medyayı en kolay ifade ile internet kullanan bireylerin çevrimiçi iletişim kurmalarını sağlayan, içerik paylaşımı ve yorumlar gibi olanaklar sağlayan sosyal ağ

siteleri olarak tanımlamak mümkündür (Sayımer, 2009). Sosyal medya web ağından faydalananak bilgisayar, televizyon ve cep telefonları yardımı ile iletişim seçenekleri sunan bir medya türüdür. Belirtilen iletişim türlerinde kişiler söylemek istediklerini o an dile getirebilmektedirler. Bu türlerin en önemlileri; instagram, youtube, MSN, blogger, myspace, twitter ve facebooktur. Sosyal ağ olarak kullanılan bu programlar aynı zamanda milyonlarca kişiye ulaşılmasını sağlamaktadır. Bu sosyal ağlar aynı anda tüm dünya da milyonlarca kişi tarafından izlenilmektedir. Bahsedilen sosyal ağlar farklı kişi profillerinin aynı ortak payda da buluşturabilmektedir. Masun gibi görünse de belirli kişiler tarafından bir etkileme sürecine yönlendirilmektedir. Bir diğer özelliği ise geniş bir bilgi ağına sahip olmasıdır. Güvenirliliğinin denetlenmesi az olsa da kullanıcılar tarafından iletişim tercihleri arasındadır (Alav, 2014). Sosyal medyanın toplum üzerindeki etkisine bakıldığında, bireylerin boş zamanının çoğunu kapsamaktadır. Günlük hayatta ki paylaşımın en aza inmesine ve aile içi iletişimin zarar görmesine sebep olduğu düşünülmektedir. Kişilerin boş zamanlarında spor, sosyal ve kültürel etkinlikler yerine sosyal medyayı tercih ettiklerini söylemek mümkündür (Akarsu, 2019).

2.2.1. Sosyal Medyanın Özellikleri

İnternet ortamı, sosyal statü, fiziksel ortam, cinsiyet, din, dil, ırk ve diğer özellikler fark etmeksizin tüm bireyler için ortak bir buluşma alanı sağlamaktadır. İnternet ortamının tüm kişilere ve ailelere açık bir alan olmasının yararları bulunmaktadır. Örneğin ilgilerin, gereksinimlerin ve hobilerin bilgiye dayalı seçeneklere bir arada erişim imkanı sunmaktadır. Bu noktada internet bireyler yeni bir bilgi yolu sunmaktadır. Bu noktada bireylerin hedefleri, umutları, değerleri ve duyguları ortaya koyarak hem bireylerin hem de ailelerin yaşamlarını olumlu olarak etkileyebilmektedir (Demir, 2006).

Sosyal medya mekan ve zaman sınırlarının ortadan kalktığı sanal bir ortam olarak tanımlanmaktadır. Sosyal medyanın sunmuş olduğu iletişim de geleneksel medya araçlarıyla sağlanan iletişim faktörlerini reddetmeyen aksine bu geleneksel medya araçlarını da içerisinde bulunduran bir dönüşüm ve değişimi içermektedir. Sosyal medya aracılığıyla kurulan iletişim, bireylerin gerçek yaşamlarında kullandıkları iletişime kıyasla daha zayıf ve daha geçirgendir. Bununla birlikte sosyal medyada kurulan iletişimin ve yapılan paylaşımların altında başkalarının bunu gördüğü

gerçeği yatmaktadır. Bu noktada ilişki ve paylaşımlar, seyir aldığı ve sergilendiği oranda değer kazanmaktadır (Budak, 2018).

Sosyal medya aracılığıyla kurulan iletişimde sosyal ağların bireylerin, birbirleri ile iletişim halinde olmalarına destek sunması kolaylaştırıcıdır. Ancak bu ağların yoğun bir şekilde kullanılması romantik ilişkilere zarar verebilmektedir. Farklı çalışmalar sosyal ağların, gizli bilgilerin ortaya çıkarılması, kıskançlık, ilişkilerin internette sergilenmesi, eşin gözetlenmesi ve yoğun düzeyde internetin kullanılması yakın ilişkilere zarar verdiğini ortaya koymaktadır (Clayton, 2014).

2.2.2. Sosyal Medya Kullanımı

Hane halkı bilişim teknolojileri araştırmasının sonuçlarına bakıldığında hanelerin evden internet kullanma imkânlarının 2020 yılında %90,7 oranında olduğu ortaya koyulmuştur. 2021 yılında yapılan çalışmada ise bu oran %92 olarak bulunmuştur. Son yapılan çalışmada internet kullanım oranına bakıldığında 16 ile 74 yaş arasında bulunan kişilerde bu oran %82,6'dır (TÜİK, 2021).

İnternet kullanım yaygınlığı ile ilgili yapılmış bir çalışmada ilkökul çağındaki çocukların ebeveynlerinin görüşleri incelenmiştir. Yapılan bu çalışmaya göre ebeveynler internet güvenliği hakkında bilgi sahibi olmadıkları ortaya koyulmuştur. Aynı zamanda ebeveynler, internet kullanımının başarı düzeyini yükselttiğine ve interneti çağdaş yaşamın bir gereği olduğuna inanmaktadırlar. Ebeveynlere göre internet kullanımı aile ilişkilerini olumsuz olarak etkilememektedir. Sonuçlar genel anlamda değerlendirildiğinde ebeveynlerin internetin yol açabileceği tehlikeler hakkında yeterince bilgi sahibi olmadıkları ve yeterince bilinçli olmadıkları görülmektedir. Bu noktada birçok aile sanal dünyanın da dış dünya kadar tedirgin edici olduğunun ve çocuklarına bu konuda rehberlik etmeleri ve onları denetlemeleri gerektiğinin farkında değildirler (Odabaşı vd., 2007).

Yapılan araştırma sonuçlarına göre bireylerin kişilik özelliklerinin akıllı telefon kullanımını etkilediği tespit edilmiştir. Bu çalışmalara göre problemlili kullanıcıların çoğunluğunun girişken, sosyal, dışadönük ve konuşkandır. Takao (2014)'nın yaptığı bir çalışmada problemlili mobil kullanımı ile dışadönüklük arasında pozitif bir ilişki olduğu görülmüştür (Süler, 2016). Lane ve Manner (2011) ise yaptıkları bir araştırma sonucunda kişilik özellikleri, akıllı telefon sahipliği ve kullanımı arasındaki ilişkiyi

tespit etmişlerdir. Bu araştırma sonuçlarına göre dışadönük kişilerin akıllı telefona sahip olmaya ve kullanmaya daha yatkın oldukları fark edilmiştir (akt: Ada ve Tatlı, 2019).

Yapılan farklı bir araştırmada internet ortamında daha fazla vakit harcayan kişilerin daha yüksek düzeylerde yalnızlık ve depresyon hissettikleri ortaya koyulmuştur (Kraut vd., 1998). Bununla birlikte dışadönük kişilik özelliği gösteren kişilerin günlük internet kullanımlarının öznel iyi oluşlarıyla pozitif yönde bir ilişki olduğu; içedönük kişilik özelliği gösteren bireylerde ortaya çıkan bu ilişkinin negatif yönde olduğu görülmüştür (akt: Günay, 2011).

Amerika Birleşik Devletlerinde 2005 ile 2010 seneleri arasında evlenen bütün çiftlerin (n=19.131) ele alındığı bir araştırmada evliliklerin 1/3'ünün çevrimiçi ortamda başladığı görülmüştür. Bununla birlikte çevrimiçi yollarla başlayan evliliklerin, geleneksel şekilde başlayanlara göre daha düşük ayrılma olasılığı olduğu tespit edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bir diğer bulgu ise çevrimiçi yollarla başlayan evliliklerde çiftlerin hissettikleri doyumun geleneksel olarak başlayan ilişkilerden daha yüksek olduğu görülmüştür (Cacioppo vd., 2012).

Sosyal medya platformları içlerinde barındırmış oldukları teknolojiler bakımından farklı özelliklere sahiptirler. Farklı uygulamalar ile bireylerin ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda hareket ederek bireylerin kullanım sıklığının artmasını hedeflemektedir (Ergenç, 2011).

Aşağıda farklı sosyal medya uygulamaları ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

Facebook: 2004 senesinde Marc Zuckerberg tarafından kurulmuştur. Ülkemizde ise 2007'den itibaren kullanıma açılmıştır (Kuşay, 2013). Bireyler Facebook aracılığıyla mevcut arkadaşları ile iletişime geçebilmekte, etkinlikler planlayıp düzenleyebilmekte, fotoğraf ve video paylaşabilmekte, birbirlerine mesaj gönderebilmekte veya farklı arkadaşlık gruplarına dahil olabilmektedirler (Kuşay, 2013).

"We Are Social Raport" tarafından Ocak 2020 tarihinde gerçekleştirilen dijital araştırma raporu, kullanıcı sayısı olarak dünyada en çok tercih edilen sosyal medya uygulamasının Facebook olduğunu göstermektedir (Kemp, 2020). Sosyal medya uygulamalarında yıllar içerisinde farklılıklar meydana gelmesine, yeni uygulamaların

ıkmasına ve sosyal medya uygulamalarının zenginleşmesine rağmen Facebook kullanıcı sayısını sürekli olarak arttırmaktadır. Bunun nedeninin bireylerin iletişim ve etkileşim kurmak aynı zamanda istedikleri kişileri bulmak ve takip etmek amacıyla Facebook’u daha güvenilir bulmaları olduğu düşünülmektedir (Bilginer, 2020).

Youtube: “We Are Social Raport” tarafından hazırlana raporda en fazla kullanıcıya sahip ikinci uygulama olan Youtube (Kemp, 2020), 2005 yılında Chad Hurley ve ekibi tarafından kurulmuştur. Bu uygulama aracılığıyla bireyler, video izleme, videolara yorum yapma ve video paylaşma imkanı bulmaktadırlar. Bir ay içerisinde altı milyarın üstünde izlenme sayısına sahip olan Youtube, dünyada “en fazla izlenen” üç sosyal medya uygulamasından bir tanesidir (Düşünceli, 2016). 2006 yılında Google tarafından satın alınmıştır. Youtube’u diğer sosyal medya uygulamaların ayıran ise diğer uygulamalara yüklenmesi mümkün olamayan boyuttaki videoları yükleyip paylaşabilme imkanı sunmasıdır (Aksak, 2017). Bireyler, Google hesaplarını kullanarak Youtube’a abone olabilir ve Youtube ana sayfalarını istedikleri ve ilgileri doğrultusunda düzenleyerek kişiselleştirme imkanına sahiptir (Yanar, 2015). Bununla birlikte Youtube her yaş kesiminden bireye hitap eden videoları bünyesinde barındırmaktadır. Bu nedenle de kullanıcı sayısının oldukça yüksek olması beklenen bir durumdur. Son zamanlarda yalnızca video izlemek amacıyla değil, aktif olarak içerik üretmek ve bunun bir iş kolu haline gelmesiyle birlikte Youtube uygulamasının farklı bir boyut kazandığı da görülmektedir (Terzi, 2019).

Twitter: Kullanıcılarına 140 karakterlik mesaj paylaşma, diğerlerinin attığı mesajları okuma ve yorum yapma imkanı veren bir sosyal medya uygulamasıdır. Bu uygulamayı diğerlerinden ayıran en önemli özellik ise, kullanıcıları arasında bilgi ve düşünce alışverişi yapılması amacıyla kurulmuş olmasıdır. Aynı zamanda bireylerin gerçek zamanlı mesajlar paylaşmasına da olanak sağlamaktadır (Çap, 2014).

Instagram: 2010 yılında Mike Kreiger ve Kevin Systrom tarafından kurulan uygulama “anlık” anlamına gelmektedir (Yeniçiktı, 2013). Bu uygulama fotoğraf ve video paylaşmaya imkan sağlamaktadır. Aynı zamanda kullanıcılar diğerleri tarafından paylaşılan fotoğraf veya videoları beğenme ve onlara yorum yapma olanağına da sahiptir. Instagram kurulduğu tarihten günümüze kadar birçok yeniliği bünyesine eklemiştir. Örneğin 2016 yılında “hikaye paylaşma” özelliğini ekleyen

Instagram, kullanıcılarına kısa süreli video veya fotoğraf paylaşma olanağı sunmuştur (Çayırılı, 2017). Instagram, paylaşılan video veya fotoğrafların diğer uygulamalarda da yayınlanmasına imkan tanımaktadır (Aksak, 2017). Instagram'ı diğer uygulamalardan ayıran en önemli özelliklerden bir tanesi kullanıcıların paylaşımları üzerinde düzenleme, değişiklik ve oynama yapma olanağı sunmasıdır (Düşünceli, 2016).

Yukarıda açıklanan uygulamalar dünyada ve ülkemizde en fazla tercih edilen uygulamalardır. Bunların haricinde Swarm, Tiktok, Snapchat, Skype gibi farklı uygulamalar da bulunmaktadır.

2.2.3. Sosyal Medya Bağımlılığı ve Yol Açtığı Sorunlar

Bağımlılık kavramı ilk olarak 1964 yılında WHO (Word Health Organization/Dünya Sağlık Örgütü) tarafından madde bağımlılığı ve alışkanlıklara dayalı bağımlılık olarak “dependence/bağımlılık” adıyla bir araya getirilerek, psikolojik ve fiziksel bağımlılık alt başlıklarında tanımlanmıştır. WHO'nun ICD (International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems/ Uluslararası Hastalık Sınıflandırma Kitapçığı) 10. Revizyonunda yapılan araştırmalar kapsamında bağımlılık, bağımlı bir kişinin bağımlısı olduğu madde veya davranışın diğer davranışları karşısında çok büyük üstünlük kazanması sonucu zihinsel, davranışsal ve psikolojik vaka sınıfına dâhil olunması şeklinde tanımlamıştır (WHO, 2014, <http://www.who.int/en/>).

Bağımlılık, anlamı itibari ile çok geniş ve kapsamlı bir yelpazede ele alınmaktadır. Bağımlılık, sözcük anlamına bakıldığında; bireyin kendi tercihi doğrultusunda bir nesne ile aralarında süreklilik ve aynılık özelliği barındıran çok yönlü ilişki şeklinde tanımlandığı görülmektedir. Genel anlamda bağımlılık kavramı incelendiğinde ise bir başka irade yönetiminin altına girme durumu ya da bir kişi, nesne ya da varlığa karşı hissedilen engellenemez bir istek olarak ifade edilmektedir (DDK, 2014). Young ve arkadaşları (2011) bağımlılığı ele almış, bireyin fiziksel, zihinsel, ruhsal, sosyal ve finansal sağlığı üzerinde yıkıcı sonuçları olmasına rağmen belirli bir aktivite ya da madde kullanımına ilişkin “alışkanlığa bağlı dürtü” şeklinde tanımlamıştır.

Sosyal medya bağımlılığı, kişilerin sosyal medya uygulamalarını yoğun, aşırı ve kontrolsüz bir şekilde kullanması ve bu kullanımın kişilerin yaşamlarında bazı

sorunlara neden olarak bireylere zarar vermesi şeklinde açıklanmaktadır. Bu doğrultuda sosyal medya bağımlılığı, literatürde yer alan davranışsal bağımlılık çeşitlerinden farklı değildir (Beyler, 2019).

Davranışsal bağımlılık hakkında yapılan araştırmalar, davranışsal bağımlılığın 6 temel belirtisi olduğunu ortaya koymuştur (Griffiths ve Davies, 2005). Bu belirtiler:

Belirginlik (Dikkat Çekme): Sosyal medya platformlarının, kişilerin hayatlarında neredeyse en temel etkinliklerinden biri haline gelmesi ile birlikte kişilerin düşünce, duygu ve eylemleri üzerinde etki bırakması neticesince meydana gelmektedir. Kişiler, çevrimiçi olmadıkları durumlarda yeniden çevrimiçi olmakla ilgili bilişsel bir meşguliyet yaşamaktadırlar. Bu durumu düşünmekten kendilerini alıkoyamamaları bu duruma bir örnektir.

Duygu Durum Değişiklikleri: Kişiler, duygu durumu değişimlerini bir başa çıkma durumu şeklinde kullanmaktadırlar. Kişilerin sosyal medyayı kullanmaları halinde meydana gelen sübjektif deneyimleri, duygu durum değişiklikleri şeklinde açıklanmaktadır. Kişiler temel olarak aynı etkinlik neticesinde uyarıcı özellikle bir yükselme hissi ya da tam zıttı bir şekilde sakinleştiren bir düşme veya kaçış hissi ortaya çıkabilmektedir.

Tolerans: Kişilerin sosyal medyada zaman geçirme süresinin sürekli olarak artış göstermektedir. Kişiler öncelikle tecrübe ettikleri olumlu duygu durumlarını yeniden hissetmek ve yaşamak amacıyla süre artışı sürekli olarak meydana gelmektedir.

Çekilme Belirtileri: Kişilerin tatilde olma, hastalık durumu gibi haller neticesinde sosyal medyada aktif olmadığı zamanlarda ve durumlarda ortaya çıkan, kişiye rahatsızlık hissi veren duyguların ya da titreme gibi fiziksel semptomların meydana gelmesi durumudur.

Çatışma: Kişilerin sosyal medya platformlarında kontrolsüz ve yoğun zaman geçirmeleri sebebiyle bireylerin çevresindeki diğer kişilerle yapması gereken farklı etkinliklere ya da doğrudan kendisi ile çatışma durumuna girmesi durumudur.

Relaps: Kişilerin geçmiş yaşamlarında tecrübe ettikleri, sosyal medya araçlarını kullanma örüntülerine düzenli bir şekilde tekrar eden bir şekilde geri dönmeye dönük bir çaba harcama durumudur. Kişiler kontrolü sağlama konusunda bir hamle yaparlar ve bu doğrultuda kısmen de olsa bir başarı elde ederler ancak ardından yeniden eski

haline döner ve kontrolsüz ve yoğun kullanım içerisine girer. Bu bir döngü halinde devam eder. Bu kısır döngü, relaps olarak açıklanmaktadır.

Bu sebeple sosyal medya bağımlılığının açıklanmasında sosyal medya bağımlılığına benzer olarak patolojik, olumsuz ve problemli internet kullanımı ve internet bağımlılığı gibi kavramlarla değerlendirilmelidir.

Aşırı ve kontrolsüz internet kullanımı kişilerin yaşamlarında bazı problemlere yol açabilmektedir. Gerçekleştirilen çalışmalar, kontrol dışında internet kullanımının yapılması gereken ve rutin etkinliklere zaman ayıramama, iş, okul, arkadaşlık, aile ya da özel yaşamlarında bazı problemlere neden olmaktadır. Ortaya çıkan bu sorunlar sebebiyle kişiler bu problemlerinin üstünü kapatmak adına kişiler yaşan söyleme davranışına yönelebilmektedirler. Bununla birlikte farklı psikolojik problemler yaşadıklarını belirtilmektedir (Young, 1996). Kontrolsüz olarak sosyal medya kullanımı içerisinde bulunan bireyler, bu gibi problemlerle karşılaşabilmektedirler (Tutgun-Ünal, 2015). Bu doğrultuda sosyal medya bağımlılığı; “sosyal medya uygulamalarının aşırı ve kontrolsüz kullanılması sonucunda bireylerin günlük yaşam aktivitelerinin zarar görmesi, engellenmesi ve çeşitlik fonksiyonlarının bozulması” şeklinde açıklanmaktadır (Aktan, 2018).

2.2.4. Sosyal Medyanın Evlilik İlişisine Etkisi

Teknolojinin gelişmesi sonucunda sosyal medya bireylerin yaşamında yer göz ardı edilemez bir hal almıştır. Sosyal medyada bireylerin farkında olmadan geçirmiş oldukları zaman, bireylerin ihtiyaçlarından oldukça fazla bir hale gelmiştir. Bu noktada da kontrolsüz sosyal medya kullanımı hem ikili hem de aile içi ilişkilerde önemli bir sorun olarak nitelendirilmektedir (Yalçın, 2014).

Yapılan çalışmalara bakıldığında en sağlıklı iletişimin yüz yüz olduğu belirtilmektedir. Ancak bireyler artık popüler hale gelen sosyal medya platformları sayesinde bu platformlar aracılığıyla zamanlarını geçirmektedirler. Bu noktada kurulan iletişimin ne derece sağlıklı olduğu bilinmemektedir. Sosyal medyanın bu özellikleri ilişkiler temelinde ele alındığında, çiftlerin bu durumdan ne doğrultuda etkilendiği ve ilişkilerine ne şekilde yansıdığı da ayrıca bir tartışma konusu olarak ele alınabilir. Sosyal medyanın artık insanları bağımlı hale getirdiği de gayet açıktır (Güleç, 2018).

Bireyler sosyal medya kullanımı sebebiyle ilişkilerinin devam edilebilirliği bakımından pek çok dezavantajla karşı karşıya gelmektedir. Diğer ikili ilişkilerin sanal ortama taşınmasıyla, ilişkide meydana gelen güvensizlikler daha da artmaktadır. Eşler birbirlerinin sosyal medya şifrelerini öğrenmek isteyebilmekte, kimlerle arkadaş olduklarını veya konuştuklarını merak edebilmektedir. Bu davranışlar sonucunda ilişkide zedelenmeler görülebilir (Alikılıç, Alikılıç ve Özer, 2019). Bu duruma bakıldığında, sosyal medyanın ilişkiler üzerindeki önemli bir etkisi olduğu ve bu etkinin ilişkiye birçok açıdan yön verdiği aşikardır (Can ve Hovardaoğlu, 2015).

Sosyal medya kullanımının artmasıyla ilişkilerdeki alışkanlıkların değişmesi ve bunun sanal ortama taşınması, eşler arasındaki iletişim kalitesinin azalmasına sebebiyet vermektedir. Bunun sonucunda ilişkilerin sanal ortama taşınması, eşler arasında güvensizliğin ve huzursuzluğun artmasına neden olmaktadır. Sanal ortamda arkadaşlık ilişkilerinin başlaması ve giderek sosyal medyada geçirilen sürenin artmasıyla, ilişkilerde sanal aldatmalar yaşanabilmektedir (Güleç, 2018). Günümüzde yaşanan boşanmaların birçok sebebi olarak, sosyal medya alışkanlıkları, eşler arasında yaşanan iletişimsizlik ve sanal ortamlarda geçirilen zaman sonucu ortaya çıkan ilişkiler olarak sıralanabilir (Meclis Araştırma Komisyon Raporu, 2016; akt. Öngören, 2017).

Sosyal medya ve bu mecrada ortaya çıkan birçok farklı uygulamalar artık bireylere normal gelmeye başlamıştır. Bu normalleşme sadece bir partner arayışı şeklinde değil, her bireyin olması gereken yaşam tarzı olarak algılanmaktadır. Bu algıyı yaratma çabası içinde olanlar, gerçek hayatta yaşanan iletişimsizliğin sonuçlarını deneyimlemektedir. Bu durumu normalleştiren algı sonucunda, ilişkilerde yaşanan kopukluklar artmaktadır (Subaşı ve Urtekin, 2014).

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, araştırma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve analizi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma bir betimsel araştırma olup araştırmada evli bireylerin evlilikte yaşam doyumu düzeyleri ile sosyal medya kullanımları arasındaki ilişkinin incelenmesi için ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modellerinde amaç belli bir evren hakkında genel bir bilgiye varmaktır. Bu doğrultuda araştırmalar evrenin tamamı üzerinden ya da evrenden seçilmiş bir örneklem üzerinden ilerler. İlişkisel tarama modelinde ise iki veya daha fazla değişkenin birlikte değişiminin olup olmadığını aynı zamanda değişim derecesinin ne yönde ve büyüklükte olduğunu açıklamayı hedefler. Bu model aracılığı ile bulunan ilişkiler gerçek neden-sonuç ilişkisi olarak yorumlanamaz, lakin neden-sonuç ilişkisi hakkında ipuçları verir. Aynı zamanda bir değişimdeki durumun bilinmesi ile bir diğeri hakkında ihtimalde bulunulmasına imkan sağlar (Karasar, 2018).

3.2. Araştırma Grubu

Araştırma evreni, Batman ilinde ikamet eden, evli ve okuma yazma bilen kişilerden oluşmaktadır. Evli çiftler seçilirken olasılıksız örnekleme yöntemlerinden olan uygun örneklemden yararlanılmıştır. Uygun örnekleme zaman, para ve işgücü açısından kısıtlı olunması halinde katılımcıların kolaylıkla ulaşılabilir ve uygulama yapılabilir yöntemlerle seçilmesidir (Büyüköztürk vd., 2012). Bu örnekleme yönteminin tercih edilmesinin nedeni araştırmacının katılımcılara kolaylıkla ve hızlı bir şekilde ulaşmasına olanak sunmasıdır.

Bu araştırma kapsamında Batman ilinde ikamet eden 18 yaş ve üstü 200 erkek ve 200 kadın olmak üzere toplam 400 evli bireye ulaşılmıştır. Bu doğrultuda araştırmanın örneklem grubunu, okuma yazma bilen ve evli olan 400 birey oluşturmaktadır. Örneklem grubunu oluşturan bireylere ait demografik bilgilere Tablo 1’de yer verilmiştir.

Tablo 1. Araştırma Grubuna Ait Demografik Bilgilerin Frekans ve Yüzdelik Değerleri

Değişken	F	%
<i>Cinsiyet</i>		
Kadın	200	50.0
Erkek	200	50.0
<i>Yaş</i>		
18-24	82	20.5
25-34	162	40.5
35-44	112	28.0
45-54	34	8.5
55 ve üzeri	10	2.5
<i>Eğitim Düzeyi</i>		
İlköğretim	81	20.3
Ortaöğretim	112	28.0
Ön lisans	56	14.0
Lisans ve lisansüstü	151	37.8
<i>Evlilik Süresi</i>		
0-3 yıl	142	35.5
4-6 yıl	84	21.0
7-12 yıl	66	16.5
13 yıl ve üzeri	103	27.0
<i>Çocuk Sahibi Olma</i>		
Evet	270	67.5
Hayır	130	32.5
<i>Gelir Düzeyi</i>		
0-3000 TL	18	4.5
3001-6000 TL	146	36.5
6001-9000 TL	100	25.0
9001 TL ve üzeri	136	34.0
<i>Evde İnternet Bağlantısı Bulunma Durumu</i>		
Evet	150	37.5
Hayır	250	62.5
<i>Sosyal Medyada Geçirilen Süre</i>		
1 saatten az	166	41.5
1-3 saat	94	23.5
3-6 saat	76	19.0
6 saat ve üzeri	64	16.0
<i>Paylaşım Sıklığı</i>		
Her gün	32	8.0
Haftada 1 kez	106	26.5
Ayda 1 kez	42	10.5
Sadece özel günlerde	220	55.0
<i>Toplam</i>	400	100

Araştırmaya katılan bireylerin demografik özelliklerine bakıldığında; %50'sinin kadın %50'sinin erkek; %20,5'inin 18-24, %40,5'inin 25-34, %28'inin 35-44, %8,5'inin 45-54 ve %2,5'inin 55 ve üzeri yaşta; %20,3'ünün ilköğretim, %28'inin ortaöğretim, %14'ünün ön lisans, %37,8'inin lisans ve lisansüstü mezunu olduğu görülmektedir. Bununla birlikte %67,5'inin çocuk sahibi olduğu, % 32,5'inin ise çocuğu olmadığı görülmektedir. Katılımcıların %4,5'inin 0-3000 TL, %36,5'inin 3001-6000 TL, %25'inin 6001-9000 TL, %34'ünün 9001 TL ve üzerinde gelire sahip olduğu; %37,5'inin evinde internet bağlantısı bulunurken %62,5'inin ise evinde internet bağlantısı bulunmadığı görülmüştür. Katılımcıların %41,5'inin sosyal medyada geçirdikleri sürenin 1 saatten az, %23,5'inin 1-3 saat arasında, %19'unun 3-6 saat arasında; %16'sının ise 6 saat ve üzerinde olduğu; %8'inin her gün paylaşım yaptığı, %26,5'inin haftada bir kez paylaşım yaptığı, %10,5'inin ayda 1 kez paylaşım yaptığı ve %55'inin ise sadece özel günlerde paylaşım yaptığı görülmüştür.

3.3. Veri Toplama Araçları

3.3.1. Sosyo-Demografik Bilgi Formu

Hazırlanan Sosyo-demografik formda araştırmaya katılım gösteren kadın ve erkeklerin yaş, cinsiyet, eğitim durumları gibi sorulara ek olarak hangi sosyal medya ağını en sık kullandıkları ve sosyal medya ağlarında günlük ortalama olarak kaç saat harcadıklarını içeren sorular sorulmuştur. Ayrıca sosyo-demografik etkenlerin araştırılmak istenen konu üzerinde etkin olduğu düşünüldüğünden evli kadın ve erkeklerin evlilik yaşantısına yönelik araştırmacı tarafından oluşturulmuş sorular da bulunmaktadır ve kimlik bilgisi kesinlikle istenmemektedir.

3.3.2. Evlilik Yaşam Doyumu Ölçeği (EYDÖ)

Ölçek, Johnson, Zabriskie ve Hill (2009) tarafından evlilik yaşam memnuniyetini ölçmek için geliştirildi ve Eyüp Çelik (2014) tarafından Türkçeye uyarlandı. Evlilik yaşam Memnuniyeti ölçeği 5 maddeden oluşmaktadır. Tek boyutlu bir ölçektir ve herhangi bir ters kodlanmış madde içermez. Ölçeğin tüm öğelerinden elde edilen puanlar toplanır ve evlilik yaşam memnuniyeti puanı elde edilir ve ölçekten alınabilecek Olası skor aralığı 5 ile 35 arasında değişir. Ölçekteki yüksek puanlar, evlilik yaşam memnuniyetinin yüksek olduğunu göstermektedir. Açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi ölçeğin yapı geçerliliği ve güvenilirliğini belirlemek için

Cronbach alfa formülü kullanıldı. Ölçeğin iç tutarlılığı .85; alt %27 ve üst %27 gruplarının toplam test skorlarına göre karşılaştırılması sonucunda t-test sonuçları anlamlı bulunmuştur.

3.3.3. Sosyal Medya Kullanım Ölçeği (SMKÖ)

Araştırmada Deniz ve Tutgun-Ünal (2019) tarafından geliştirilen “Sosyal Medya Kullanımı Ölçeği (SMKÖ)” kullanılmıştır. SMKÖ “Süreklilik” ve “Yetkinlik” adındaki iki alt ölçekten oluşmaktadır. Süreklilik boyutu kişinin sosyal medya kullanımında süreklilik sağlama seviyesini ölçmektedir. Yetkinlik boyutu ise, kişinin sosyal medyada kendini ne derecede yetkin gördüğünü ölçmektedir. Her bir alt ölçekte 4 madde yer almakta olup tamamı 8 maddeden oluşan ölçeğin toplamı bireyin sosyal medya kullanım seviyesini ölçmektedir. SMKÖ’nin 1,2,3,4. maddeleri süreklilik, 5,6,7,8. maddeleri ise yetkinlik boyutunu ölçmektedir. SMKÖ 5’li likert türündedir. Ölçeğin Cronbach α iç tutarlılık katsayısı .82 bulunmuştur.

3.4. Verilerin Analizi

Tüm istatistiksel analizler IBM SPSS 25.0 programı ile araştırma değişkenleri arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla istatistiksel veri analiz yöntemleri kullanılmıştır. Veri analiz yöntemi olarak ölçme araçlarından elde edilen puanların demografik değişkenlerle karşılaştırılmasında fark testleri kullanılmıştır.

İlk olarak; evlilik yaşam doyumu ve sosyal medya kullanım ölçeği ve alt boyutlarının normal dağılım hipotezine uyup uymadığı çarpıklık ve basıklık katsayılarına bakılmak suretiyle tespit edilmiş ve parametrik test yöntemleri tercih edilmiştir (Tablo 2).

Araştırmaya katılan bireylerin sosyo-demografik özellikleri incelendikten sonra evlilik yaşam doyumu ve sosyal medya kullanım ölçeği ve alt boyutlarına yönelik betimsel analiz sonuçları incelenmiştir. Kişisel bilgilerine göre değişkenlerin grup puanlarının farklılaşma durumu incelenirken normal dağılım varsayımını sağlayan değişkenlerin iki grup karşılaştırmalarında “bağımsız örneklem t testi” üç ve üzeri grup karşılaştırmalarında “ANOVA” kullanılmıştır.

Ayrıca evlilik yaşam doyumu ve sosyal medya kullanım ölçeği ve alt boyutlarının arasındaki ilişki incelenirken parametrik test yöntemlerinden “Pearson Korelasyon”

analizi tercih edilmiştir. Ulaşılan bütün sonuçlarda istatistiki anlamlılık $p<0.05$ seviyesinde değerlendirilmiştir.

Tablo 2. Çarpıklık ve Basıklık Değerleri

Değişken	Basıklık	Çarpıklık
Evlilik yaşam doyumu	-.886	-.127
SMKÖ	-.984	.243
SMKÖ-Süreklilik	-1.012	-.092
SMKÖ-Yetkinlik	-.538	.283

Seçer (2015) normal dağılım varsayımının; ‘basıklık ve çarpıklık’ değerleri baz alınarak değerlendirmenin daha doğru bir yaklaşım olduğunu tespit etmiştir. Tabachnick ve Fidell (2013), çarpıklıkla basıklık değerlerinin +2 ve -2 değerleri arasında olduğu hallerde normal dağılımın sağlanmış olduğunu kabul etmektedir. Yapılan analizler sonucunda değişkenlerin normal dağılım gösterdiği sonucuna varılmıştır.

4. BULGULAR

Bilgisayar ortamına aktarılan veriler, eksik/yanlış değerler ve aykırı değerler açısından kontrol edilmiş ve araştırmanın örneklemini Batman ili ve ilçelerinde ikamet eden 18 yaş ve üstü 200 kadın ve 200 erkek olmak üzere toplam 400 evli bireyden oluşmuştur. Araştırmanın verileri, evlilik yaşam doyumu ve sosyal medya kullanım ölçeği ve alt boyutlarında yer alan ifadelerle birlikte sosyo-demografik bilgi formunun uygulanması ile elde edilmiş olup verilerin analizi bu bölümde yapılmıştır.

4.1. Değişkenlere Yönelik Betimsel Analizi Sonuçları

Araştırmanın değişkenleri, evlilik yaşam doyumu ve sosyal medya kullanım ölçeği ve alt boyutlarından oluşmaktadır. Çalışmanın bu bölümünde, değişkenlerle ilgili tanımlayıcı istatistikler verilmiştir.

Tablo 3. Değişkenlere Yönelik Betimsel Analizi Sonuçları

Ölçek	N	Min.	Maks.	Ort.	SS
Evlilik yaşam doyumu	400	5.00	33.00	19.25	7.34
SMKÖ	400	11.00	40.00	25.11	8.04
SMKÖ-Süreklilik	400	4.00	20.00	12.68	4.73
SMKÖ-Yetkinlik	400	5.00	20.00	12.43	3.65

Araştırmaya dahil olan evli bireylerin evlilik yaşam doyumu ölçeğinde yer alan ifadelere vermiş oldukları yanıtların ortalaması 19.25 ± 7.34 , en az puanı 5.00 ve en fazla puanı 33.00 olarak tespit edilmiştir.

Bununla birlikte sosyal medya kullanım ölçeğinde yer alan ifadelere vermiş oldukları yanıtların ortalaması 25.11 ± 8.04 , en az puanı 11.00 ve en fazla puanı 40.00 olarak tespit edilmiştir. Sosyal medya kullanım ölçeği alt boyutlarından süreklilik ifadelerine vermiş oldukları yanıtların ortalaması 12.68 ± 4.73 , en az puanı 4.00 ve en fazla puanı 20.00 olarak; yetkinlik ifadelerine vermiş oldukları yanıtların ortalaması 12.43 ± 3.65 , en az puanı 5.00 ve en fazla puanı 20.00 olarak tespit edilmiştir.

4.2. Fark Testlerine İlişkin Sonuçlar

Çalışmanın bu kısmında araştırma grubunu teşkil eden evli bireylerin yaş, eğitim düzeyi, evlilik süresi, çocuk sahibi olma, gelir düzeyi, evde internet bağlantısı bulunma, sosyal medyada geçirilen süre, paylaşım sıklığı, sosyal medya kullanımının evlilik ilişkisine etkisi ve eşle ilişki kalitesi dağılımlarına göre değişkenlerden elde edilen ortalama puanlar arasındaki farklılaşmalar ele alınmıştır.

Tablo 4. Yaş Değişkenine Göre Evlilik Yaşam Doyumu Ve Sosyal Medya Kullanım Ölçeği Ve Alt Boyutlarından Elde Edilen Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

Değişkenler	Yaş	N	$\bar{X}$	SS	F	P	Fark
Evlilik Yaşam Doyumu	18-24	82	16.43	8.20	15.101	.000	3,4>1,2
	25-34	162	17.65	7.36			
	35-44	112	22.03	5.93			
	45-54	34	24.47	3.41			
	55 ve üzeri	10	19.40	4.64			
SMKÖ	18-24	82	30.26	7.42	66.579	.000	1,2>3,4,5
	25-34	162	28.45	5.87			
	35-44	112	19.92	6.24			
	45-54	34	17.11	5.54			
	55 ve üzeri	10	14.00	2.58			
SMKÖ-Süreklilik	18-24	82	15.75	4.23	70.993	.000	1,2>3,4,5
	25-34	162	14.66	3.36			
	35-44	112	9.69	3.67			
	45-54	34	7.76	3.40			
	55 ve üzeri	10	5.60	2.06			
SMKÖ-Yetkinlik	18-24	82	14.51	3.44	45.374	.000	1,2>3,4,5
	25-34	162	13.79	3.12			
	35-44	112	10.23	2.87			
	45-54	34	9.35	2.48			
	55 ve üzeri	10	9.40	.51			

Analiz sonucuna göre evli bireylerin evlilik yaşam doyumu, sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarının yaş değişkeni açısından farklılaştığı görülmüştür ($p<.05$). 35-44 ve 45-54 yaş aralığında bulunan bireylerin evlilik yaşam doyumu puanlarının 18-24 ve 25-34 yaş aralığındaki bireylere oranla daha yüksek olduğu görülmüştür. Bununla birlikte 35-44, 45-54 ve 55 yaş ve üzerindeki katılımcıların sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarından aldıkları puanların 18-24 ve 25-34 yaş aralığındaki bireylere göre daha düşük olduğu görülmektedir. Bir diğer ifadeyle yaş ilerledikçe evlilikten alınan doyum artarken; sosyal medya kullanımı azalmaktadır.

Tablo 5. Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Evlilik Yaşam Doyumu Ve Sosyal Medya Kullanım Ölçeği Ve Alt Boyutlarından Elde Edilen Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

Değişkenler	Eğitim Düzeyi	N	$\bar{X}$	SS	F	p	Fark
Evlilik Yaşam Doyumu	İlköğretim	81	20.44	7.03	14.373	.000	1,4>2,3
	Ortaöğretim	112	18.00	6.15			
	Önlisans	56	14.60	4.71			
	Lisans ve üstü	151	21.27	8.18			
SMKÖ	İlköğretim	81	18.62	6.88	38.765	.000	2,3,4>1 3>1,2,4
	Ortaöğretim	112	25.25	8.95			
	Önlisans	56	31.53	5.66			
	Lisans ve üstü	151	26.11	6.07			
SMKÖ-Süreklilik	İlköğretim	81	8.56	4.38	43.014	.000	2,3,4>1 3>1,2,4
	Ortaöğretim	112	13.01	5.06			
	Önlisans	56	16.35	3.55			
	Lisans ve üstü	151	13.28	3.31			
SMKÖ-Yetkinlik	İlköğretim	81	10.06	2.71	26.971	.000	2,3,4>1 3>1,2,4
	Ortaöğretim	112	12.23	4.11			
	Önlisans	56	15.17	2.55			
	Lisans ve üstü	151	12.82	3.26			

Analiz sonucuna göre evli bireylerin evlilik yaşam doyumu, sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarının eğitim düzeyi değişkeni açısından farklılaştığı görülmüştür ($p<.05$). ilköğretim ve lisansüstü eğitim mezunu olan bireylerin evlilik yaşam doyumu puanlarının ortaöğretim ve ön lisans mezunu olan bireylere oranla daha

yüksek olduğu görülmüştür. Bununla birlikte ortaöğretim, ön lisans ve lisansüstü eğitim mezunu olan katılımcıların sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarından aldıkları puanların ilköğretim mezunu olan bireylere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Son olarak ön lisans mezunu olan bireylerin sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarından aldıkları puanlar, diğer gruplara oranla daha yüksektir.

Tablo 6. Evlilik Süresi Değişkenine Göre Evlilik Yaşam Doyumu Ve Sosyal Medya Kullanım Ölçeği Ve Alt Boyutlarından Elde Edilen Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

Değişkenler	Eğitim Düzeyi	N	$\bar{X}$	SS	F	P	Fark
Evlilik Yaşam Doyumu	0-3 yıl	142	18.64	8.56	10.517	.000	4>1,2,3
	4-6 yıl	84	16.97	5.67			
	7-12 yıl	66	18.36	7.86			
	13 yıl ve üzeri	108	22.37	5.22			
SMKÖ	0-3 yıl	142	29.21	6.77	63.508	.000	1,2,3>4
	4-6 yıl	84	28.47	6.24			
	7-12 yıl	66	22.84	7.66			
	13 yıl ve üzeri	108	18.50	6.05			
SMKÖ-Süreklilik	0-3 yıl	142	14.95	3.81	67.192	.000	1,2,3>4
	4-6 yıl	84	14.90	3.35			
	7-12 yıl	66	11.63	4.63			
	13 yıl ve üzeri	108	8.61	3.78			
SMKÖ-Yetkinlik	0-3 yıl	142	14.25	3.44	45.883	.000	1,2,3>4
	4-6 yıl	84	13.57	3.32			
	7-12 yıl	66	11.21	3.26			
	13 yıl ve üzeri	108	9.88	2.52			

Analiz sonucuna göre evli bireylerin evlilik yaşam doyumu, sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarının evlilik süresi değişkeni açısından farklılaştığı görülmüştür ($p<.05$). 13 yıl ve üzeri süredir evli olan bireylerin evlilik yaşam doyumu puanlarının diğer gruplara oranla daha yüksek; sosyal medya kullanımı ve alt boyutları puanlarının ise tam tersi olarak daha düşük olduğu görülmüştür.

Tablo 7. Çocuk Sahibi Olma Değişkenine Göre Evlilik Yaşam Doyumu Ve Sosyal Medya Kullanım Ölçeği Ve Alt Boyutlarından Elde Edilen Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

Değişkenler	Çocuk	N	$\bar{X}$	SS	t	P
Evlilik Yaşam Doyumu	Var	270	19.37	6.80	.452	.651
	Yok	130	19.01	8.39		
SMKÖ	Var	270	23.45	8.10	-6.201	.000
	Yok	130	28.55	6.76		
SMKÖ-Süreklilik	Var	270	11.82	4.91	-5.392	.000
	Yok	130	14.46	3.76		
SMKÖ-Yetkinlik	Var	270	11.62	3.47	-6.639	.000
	Yok	130	14.09	3.46		

Analiz sonucuna göre evli bireylerin evlilik yaşam doyumlarının çocuk sahibi olma değişkeni açısından farklılaşmadığı görülmüştür ($p>.05$). Bununla birlikte sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarının çocuk sahibi olma değişkeni açısından farklılaştığı görülmüştür ($p<.05$). Çocuk sahibi olmayan bireylerin sosyal medya kullanımı ve alt boyut puanlarından aldıkları puanların, çocuk sahibi olan bireylere oranla daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 8. Gelir Düzeyi Değişkenine Göre Evlilik Yaşam Doyumu Ve Sosyal Medya Kullanım Ölçeği Ve Alt Boyutlarından Elde Edilen Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

Değişkenler	Gelir Düzeyi	N	$\bar{X}$	SS	F	P	Fark
Evlilik Yaşam Doyumu	0-3000 TL	18	13.00	5.04	43.599	.000	3,4>1,2
	3001-6000 TL	146	15.79	6.50			
	6001-9000 TL	100	19.14	5.42			
	9001 TL ve üzeri	136	23.86	7.04			
SMKÖ	0-3000 TL	18	28.88	6.85	6.333	.000	1,2>3,4
	3001-6000 TL	146	26.90	9.32			
	6001-9000 TL	100	23.78	8.48			
	9001 TL ve üzeri	136	23.67	5.53			
SMKÖ-Süreklilik	0-3000 TL	18	15.00	3.66	8.127	.000	1,2>3,4
	3001-6000 TL	146	13.90	5.81			
	6001-9000 TL	100	11.74	4.65			
	9001 TL ve üzeri	136	11.76	2.89			
SMKÖ-Yetkinlik	0-3000 TL	18	13.88	3.30	3.490	.016	1,2>3,4
	3001-6000 TL	146	13.00	3.79			
	6001-9000 TL	100	12.04	4.02			
	9001 TL ve üzeri	136	11.91	3.13			

Analiz sonucuna göre evli bireylerin evlilik yaşam doyumu, sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarının gelir düzeyi değişkeni açısından farklılaştığı görülmüştür ($p<.05$). 6001-9000 TL ve 9001 TL ve üzerinde gelire sahip olan bireylerin evlilik yaşam doyumu puanlarının 0-3000 TL ve 3001-6000 TL arasında gelire sahip olan bireylere oranla daha yüksek; sosyal medya kullanımı ve alt boyutları puanlarının ise tam tersi olarak daha düşük olduğu görülmüştür.

Tablo 9. Evde İnternet Bağlantısı Bulunma Değişkenine Göre Evlilik Yaşam Doyumu Ve Sosyal Medya Kullanım Ölçeği Ve Alt Boyutlarından Elde Edilen Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

Değişkenler	İnternet Bağlantısı	N	$\bar{X}$	SS	t	P
Evlilik Yaşam Doyumu	Var	150	20.24	8.03	1.086	.138
	Yok	250	18.66	6.85		
SMKÖ	Var	150	25.81	7.39	1.345	.179
	Yok	250	24.69	8.40		
SMKÖ-Süreklilik	Var	150	12.47	3.93	.202	.840
	Yok	250	12.64	5.15		
SMKÖ-Yetkinlik	Var	150	13.06	3.76	.718	.637
	Yok	250	12.04	3.54		

Analiz sonucuna göre evli bireylerin evlilik yaşam doyumu, sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarının evde internet bağlantısı bulunma değişkeni açısından farklılaşmadığı görülmüştür ($p>.05$).

Tablo 10. Sosyal Medyada Geçirilen Süre Değişkenine Göre Evlilik Yaşam Doyumu Ve Sosyal Medya Kullanım Ölçeği Ve Alt Boyutlarından Elde Edilen Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

Değişkenler	Sosyal Medyada Geçirilen Süre	N	$\bar{X}$	SS	F	P	Fark
Evlilik Yaşam Doyumu	1 saatten az	166	24.50	5.02			
	1-3 saat	94	18.95	7.11			1>2,3,4
	3-6 saat	76	15.21	3.94	121.524	.000	2>3,4
	6 saat ve üzeri	64	10.87	4.32			3>4
SMKÖ	1 saatten az	166	18.22	4.14			
	1-3 saat	94	24.85	5.72			2,3,4>1
	3-6 saat	76	31.26	2.99	327.365	.000	3,4>2
	6 saat ve üzeri	64	36.06	3.71			4>3
SMKÖ-Süreklilik	1 saatten az	166	8.73	2.65			
	1-3 saat	94	12.80	3.69			2,3,4>1
	3-6 saat	76	16.21	2.60	238.311	.000	3,4>2
	6 saat ve üzeri	64	18.56	1.95			4>3
SMKÖ-Yetkinlik	1 saatten az	166	9.49	1.95			
	1-3 saat	94	12.04	2.36			2,3,4>1
	3-6 saat	76	15.05	1.94	276.449	.000	3,4>2
	6 saat ve üzeri	64	17.50	2.13			4>3

Analiz sonucuna göre evli bireylerin evlilik yaşam doyumu, sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarının sosyal medyada geçirilen süre değişkeni açısından farklılaştığı görülmüştür ($p<.05$). Sosyal medyada geçirilen süre arttıkça evlilik yaşam doyumunun azaldığı; sosyal medya kullanımı ve alt boyutları puanlarının ise tam tersi olarak yükseldiği görülmüştür.

Tablo 11. Paylaşım Sıklığı Değişkenine Göre Evlilik Yaşam Doyumu Ve Sosyal Medya Kullanım Ölçeği Ve Alt Boyutlarından Elde Edilen Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

Değişkenler	Paylaşım Sıklığı	N	$\bar{X}$	SS	F	P	Fark
Evlilik Yaşam Doyumu	Her gün	32	14.50	4.21	89.180	.000	4>1,2,3
	Haftada 1 kez	106	13.30	5.44			
	Ayda 1 kez	42	16.14	3.68			
	Sadece özel günlerde	220	23.40	6.27			
SMKÖ	Her gün	32	32.25	5.27	102.386	.000	1,2,3>4
	Haftada 1 kez	106	31.18	5.61			
	Ayda 1 kez	42	29.33	3.90			
	Sadece özel günlerde	220	20.34	6.67			
SMKÖ-Süreklilik	Her gün	32	16.62	2.91	95.041	.000	1,2,3>4
	Haftada 1 kez	106	16.07	3.45			
	Ayda 1 kez	42	15.57	2.76			
	Sadece özel günlerde	220	9.92	3.91			
SMKÖ-Yetkinlik	Her gün	32	15.62	2.58	82.608	.000	1,2,3>4
	Haftada 1 kez	106	15.11	2.81			
	Ayda 1 kez	42	13.76	1.79			
	Sadece özel günlerde	220	10.41	3.10			

Analiz sonucuna göre evli bireylerin evlilik yaşam doyumu, sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarının paylaşım sıklığı değişkeni açısından farklılaştığı görülmüştür ($p<.05$). Sadece özel günlerde paylaşım yapan bireylerin evlilik yaşam doyumu

puanları diğer gruplara oranla daha yüksek bulunurken; sosyal medya kullanımı ve alt boyutları puanlarının ise tam tersi olarak azaldığı görülmüştür.

4.3. Pearson Korelasyon Analizi

Çalışmanın bu kısmında, evlilik yaşam doyumu ve sosyal medya kullanımı arasındaki ilişki parametrik test yöntemlerinden “Pearson Korelasyon Analizi”yle incelenmiştir, istatistiki anlamlılık $p < 0.05$ seviyesinde değerlendirilmiştir. Korelasyon katsayısının değerlendirme ölçütleri şöyledir;

“ $0.00 = r_p$ ise ilişki yoktur.”

Değişkenler	1	2	3	4
1. Evlilikte Yaşam Doyumu	1.00			
2. SMKÖ	-.67*	1.00		
3. SMKÖ-Süreklilik	-.64*	.96*	1.00	
4. SMKÖ-Yetkinlik	-.65*	.94*	.83*	1.00

“ $0.00 < r_p < 0.29$ ise düşük düzeyde ilişki vardır.”

“ $0.30 < r_p < 0.69$ ise orta düzeyde ilişki vardır.”

“ $0.70 < r_p < 0.99$ ise yüksek düzeyde ilişki vardır.”

“ $1.00 = r_p$ ise mükemmel ilişki vardır” (Köklü, Büyüköztürk ve Bökeoğlu, 2006).

Tablo 12. Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları

Tablo 12’deki Pearson Korelasyon testi sonuçlarına bakıldığında;

- Evli bireylerin evlilikte yaşam doyumları ile sosyal medya kullanımları arasında negatif yönlü ve orta düzeyde korelasyon saptanmıştır ($p < 0.05$).
- Evli bireylerin evlilikte yaşam doyumları ile sosyal medya kullanımı alt boyutu olan süreklilik arasında negatif yönlü ve orta düzeyde korelasyon saptanmıştır ($p < 0.05$).

- Evli bireylerin evlilikte yaşam doyumları ile sosyal medya kullanımı alt boyutu olan yetkinlik arasında negatif yönlü ve orta düzeyde korelasyon saptanmıştır ($p<0.05$).

5. TARTIŞMA

Bu bölümde çalışma sonucunda ulaşılan bulgular literatür çerçevesinde tartışılmıştır. Çalışmanın sonucunda bireylerin evlilik yaşam doyumları ile sosyal medya kullanımı ve alt boyutları arasında anlamlı bir ilişkinin bulunduğu görülmüştür. Bu bölümde ilk olarak araştırmada incelenen değişkenler olan evlilik yaşam doyumu ve sosyal medya kullanımının demografik değişkenler açısından farklılaşıp farklılaşmadığına yönelik elde edilen bulgular tartışılmıştır. Ardından ise evlilik yaşam doyumu ve sosyal medya kullanımı arasındaki ilişkinin incelenmesine yönelik bulgular tartışılmıştır.

Araştırma sonucunda evli bireylerin evlilik yaşam doyumu, sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarının yaş değişkeni açısından farklılaştığı bulunmuştur. Çalışma kapsamında bireylerin yaşları ilerledikçe evlilikten almış oldukları doyum artarken; sosyal medya kullanımlarının azaldığı sonucuna ulaşılmıştır.

İlgili literatür incelendiğinde evlilik doyumu ve yaş arasındaki ilişkide farklı sonuçların çıktığı tespit edilmektedir. Baş (2018) tarafından yapılan araştırmada evli bireylerin evlilik doyumu düzeyleri ile yaşları arasında anlamlı bir farklılık olduğu ortaya konulmuştur. Araştırma sonucunda 20-30 yaş arasındaki bireylerin 41 yaş üzeri bireylere göre evlilikten daha çok doyum aldıkları tespit edilmiştir. Çakır (2008), farklı illerde ve farklı meslek gruplarında yer alan 267 evli kadın ve 267 evli erkek olmak üzere toplam 534 evli birey ile yaptığı araştırmada 26-34 yaş grubunun, 35-50 yaş grubundan daha yüksek düzeyde evlilik uyumuna sahip olduğu sonucuna varmıştır. Güler (2015) tarafından yapılan araştırmada da benzer bir şekilde 45 yaşın ve üzerindeki grubun ilişki doyum puanlarının, diğer bütün grupların (18-24 yaş arası, 25-30 yaş arası, 31-45 yaş arası) puanlarından anlamlı düzeyde düşük olduğu tespit edilmiştir. Yalçın (2014) tarafından yapılan araştırmada ise kadınların yaşları yükseldikçe evlilik doyumlarının da arttığı görülmüştür. Heaton ve Albercht (1991), Story ve diğerleri (2007) yaşın ilerlemesi ile birlikte evlilik doyumlarının arttığı sonucuna varmıştır (Akt. Anar, 2011).

Görüldüğü gibi yaş ve evlilik doyumu arasındaki ilişkinin incelendiği araştırma bulguları genellikle farklı sonuçlara işaret etmektedir. Ancak yukarıda yer alan çalışmalarda yaşın evlilik doyumu üzerinde bir belirleyici olduğu ortaktır. Bununla birlikte literatür incelendiğinde yaş ile evlilik doyumu arasında anlamlı bir ilişkinin

olmadığını gösteren bulgular da yer almaktadır (Erdoğan, 2007; Jose ve Alfons, 2007; Tutarel-Kışlak ve Çabukça, 2002). Bu noktada yaşın evlilik doyumu üzerindeki etkisinin belirlenmesinde farklı değişkenlerin devreye girdiği söylenebilir. Bu değişkenler, ilişkinin yaşanma şeklini etkileyen ekonomik durum, eşlerin eğitim düzeyi olabileceği gibi doğrudan eşlerin birbirlerine yaklaşımları veya destekleri de olabilir.

Sosyal medya kullanımı ve yaş arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmalara bakıldığında benzer bulgulara ulaşıldığı görülmüştür. Şentürk (2017) tarafından yapılan araştırmada genç yaş grubunda yer alanların sosyal medya bağımlılığının çok daha yüksek düzeyde olduğu görülmüş ve yaş grubu azaldıkça yani yaş düştükçe bağımlılık düzeyinin artış gösterdiği ortaya koyulmuştur. Turel ve Serenko (2012) tarafından yapılan araştırmada da yaş azaldıkça sosyal medya kullanımının yükseldiği sonucuna ulaşılmıştır. TÜİK (2013) verilerine göre de 16-24 yaş aralığının sosyal medya kullanım sıklığının ve bağımlılığının en sık görüldüğü yaş grubu olduğu tespit edilmiştir (Çakır, 2018). Alan yazın incelendiğinde yaş grupları farklılaşsa da sonuçlar, yaş azaldıkça sosyal medya bağımlılığının yükseldiğini göstermektedir (Beyler, 2019; Kırık vd., 2015; Onar, 2019; Yılmaz, 2017). Bu noktada kontrol edici mekanizmaların henüz tam olarak gelişimlerini tamamlayamamış olmasının etkisi olduğu düşünülmektedir. Bu doğrultuda elde edilen bu bulgunun literatür ile uyumlu olduğu söylenebilir.

Araştırmada evli bireylerin evlilik yaşam doyumu, sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarının eğitim düzeyi değişkeni açısından farklılaştığı görülmüştür. İlköğretim ve lisansüstü eğitim mezunu olan bireylerin evlilik yaşam doyumu puanlarının; ortaöğretim, ön lisans ve lisansüstü eğitim mezunu olan katılımcıların sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarından aldıkları puanlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Son olarak ön lisans mezunu olan bireylerin sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarından aldıkları puanlar, diğer gruplara oranla daha yüksektir.

Evlilik yaşam doyumu ve eğitim düzeyi arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmalara bakıldığında; Çağ ve Yıldırım (2013) tarafından yapılan araştırmada evli bireylerin eğitim düzeyleri arttıkça evlilik doyumlarının azaldığı görülmüştür. Teachman, Polonko ve Scanzoni (1987)'nin yaptığı araştırmalara göre eğitim düzeyinin düşük ya da yüksek olmasının evlilik doyumunu etkilediği tespit edilmiştir. İnsanların

eğitim seviyesi sosyal hayatlarından neler beklediğinin çerçevesinin bir belirleyicisi olabilmektedir. Üncü (2007) bireylerin eğitim durumlarına göre evlilik doyumlarını incelediğinde, lise mezunlarının en yüksek evlilik doyumu ortalamasına sahip olduğunu; en düşük evlilik doyumu ortalamasına ise ilköğretim mezunlarının sahip olduğunu ortaya koymuştur. Bu araştırmada üniversite mezunlarının evlilik doyumlarının orta düzeyde yer aldığı bulunmuştur. Bu çalışma verilerine göre eğitim düzeyi arttıkça veya azaldıkça evliliğe yüklenen anlam ve beklentilerin farklılaştığı tespit edilmiştir.

Sosyal medya kullanımı ve eğitim düzeyi arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmalara bakıldığında; Çil (2020) tarafından yapılan araştırmada ön lisans mezunu grubunun ortalama sosyal medya bağımlılığı düzeyi diğer gruplardan anlamlı bir şekilde yüksek olarak bulunmuştur. Şentürk (2017) tarafından yapılan araştırmada sosyal medya bağımlısı olan bireylerin %91,2 oranında üniversite mezunuyken %3,5'i lise ve altı düzeyde oldukları tespit edilmiştir. O'Keeffe ve Clarke-Pearson (2011) tarafından yapılan araştırmada da sosyal medya kullanımının yüksek olduğu kişilerin eğitim düzeyinin yüksek olduğu gruplar olduğu görülmüştür.

Çalışmada evli bireylerin evlilik yaşam doyumu, sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarının evlilik süresi değişkeni açısından farklılaştığı görülmüştür. 13 yıl ve üzeri süredir evli olan bireylerin evlilik yaşam doyumu puanlarının diğer gruplara oranla daha yüksek; sosyal medya kullanımı ve alt boyutları puanlarının ise tam tersi olarak daha düşük olduğu görülmüştür.

Literatür incelendiğinde araştırma sonucunda ulaşılan bulgularla tutarlı olacak biçimde evli kalma süresi arttıkça evlilik yaşam doyumunun arttığına yönelik bulgular ortaya koyan çalışmaların olduğu görülmektedir (Tiryaki ve Karakuş, 2018). Tiryaki ve Karakuş (2018), evli bireylerin evlilik yıllarına göre düşüncelerini incelediklerinde, 15-20 yıl civarında evli olan bireylerin evlilik yaşam doyumu görüşlerinin diğer çiftlerden farklı olduğu sonucuna varmışlardır. Bu sonuca göre çiftlerin evli kalma süreleri arttıkça evlilik yaşam doyumunun arttığı tespit edilmiştir.

Sosyal medya kullanımı ve evlilik süresi arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmalara bakıldığında; Arslan (2021) tarafından yapılan araştırmada evlilik süresi ile sosyal medya kullanımı arasında anlamlı olarak bir ilişki olmadığı fark edilmiştir. Benzer şekilde Ersöz (2021) tarafından yapılan araştırmada da evlilik süresinin sosyal medya

kullanımı için önemli bir değişken olmadığı vurgulanmıştır. Araştırma bulgularında elde edilen farklılığın ulaşılan örneklem grubundan kaynaklandığı görülmüştür.

Araştırma sonucunda evli bireylerin evlilik yaşam doyumlarının çocuk sahibi olma değişkeni açısından farklılaşmadığı görülmüştür. Bununla birlikte sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarının çocuk sahibi olma değişkeni açısından farklılaştığı; çocuk sahibi olmayan bireylerin sosyal medya kullanımı ve alt boyut puanlarından aldıkları puanların, çocuk sahibi olan bireylere oranla daha yüksek olduğu görülmüştür.

Literatür incelendiğinde Çelik (2018) tarafından yapılan araştırmada evlilik uyumlarının çocuk sahibi olup olmama durumu açısından farklılaşmadığı ortaya koyulmuştur. Uzel (2015) tarafından yapılan çalışmada da çocuk sahibi olan ve olmayan bireylerin evlilik doyumunun farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Bununla birlikte Erdinç (2018) tarafından yapılan araştırmada çocuk sahibi olmayan bireylerin evlilik doyum düzeyinin, çocuk sahibi olan bireylere kıyasla daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Bu çalışmayı destekler nitelikte olarak Yeşiltepe (2011) tarafından yapılan çalışmada da çocuk sahibi olmayan bireylerin evlilik doyum düzeylerinin çocuk sahibi olan bireylere kıyasla daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Görüldüğü gibi elde edilen bulgular farklılaşmaktadır. Bu noktada çocuk sahibi olmakla birlikte eş desteği, aile içi iletişim gibi farklı unsurların da evlilik doyumuna etki ettiği düşünülmektedir.

Çelik (2018) tarafından yapılan araştırmada sosyal medya bağımlılığının çocuk sahibi olup olmama durumu açısından farklılaşmadığı ortaya koyulmuştur. Bununla birlikte Arıbaş ve Özşahin (2022) tarafından yapılan araştırmada bu çalışmada elde edilen bulgulara benzer olarak çocuk sahibi olmayan bireylerin sosyal medya kullanımlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Çocuk sahibi olmak bireyler için ekstra bir sorumluluk anlamına gelmektedir. Çocuk ile ilgilenmek, hem maddi hem de manevi ihtiyaçlarını karşılamak adına ebeveynler ekstra bir zaman harcamaktadırlar. Bu durum da çocuk sahibi olan bireylerin sosyal medyaya daha az zaman ayırdıklarını düşündürmektedir.

Çalışma sonucuna göre evli bireylerin evlilik yaşam doyumunu, sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarının gelir düzeyi değişkeni açısından farklılaştığı; gelir

düzeyi yükseldikçe evlilik yaşam doyumunun arttığı; sosyal medya kullanımı ve alt boyutları puanlarının ise azaldığı görülmüştür.

Benzer şekilde Yıldırım (1993)'ın yaptığı çalışmada, sosyo-ekonomik düzeyinin evlilik uyumunu etkilediği, daha düşük sosyo-ekonomik düzeye sahip bireylerin, daha yüksek sosyo-ekonomik düzeye sahip bireylere göre uyumları düşük bulunmuştur (Kaya, 2017). Archuleta ve diğerlerinin (2011) yaptıkları araştırmada, finansal memnuniyet ve evlilik doyumu arasında pozitif ilişki olduğu görülmektedir. Dakin ve Wampler (2008) yaptıkları araştırmada ekonomik düzey ve evlilik doyumu arasında anlamlı ilişki tespit etmişlerdir. Dolayısıyla ekonomik sorunların ve düşük gelirin çiftler arasında çatışmaya, evlilik doyumunun düşmesine sebep olduğu yapılan araştırmalarda görülmüştür (Askarian vd., 2015; Mirzaie vd., 2015; Zanjani, 2014).

Sosyal medya kullanımı ve gelir düzeyi arasındaki ilişkinin ele alındığı çalışmalar incelendiğinde; Yıldırım (2019) ve Ünal (2015) tarafından yapılan araştırmalarda “varlıklı ve ortanın üstü” gelir sahibi olan insanların sosyal medya kullanım oranının “orta halli ve dar gelirli” olan insanlara oranla daha ileri bir seviyede olduğu tespit edilmiştir. Güneş'in (2009) ve Toraman'ın (2013) yaptığı çalışmalarda da aylık gelir düzeyi arttıkça öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerinin aynı oranda arttığı belirtilmiştir. Çakır (2018) tarafından yapılan araştırmada ise sosyal medya bağımlılığı, empati ve narsizm düzeylerini araştırdığı çalışmada ekonomik durumunu kötü olarak tanımlayan bireylerin sosyal medya kullanım oranlarının daha yüksek seviyede olduğunu tespit etmiştir. Şeker (2018), yaptığı araştırmada 3001 TL ve üstü aylık geliri olan katılımcıların sosyal medya bağımlılığı düzeylerinin 1001-2000 TL ile 2001-3000 TL aylık geliri olan katılımcılardan daha düşük olduğunu ortaya koymuştur. Görüldüğü gibi elde edilen bulgular farklılaşmaktadır. Bu noktada farklı değişkenlerin de sosyal medya kullanımı üzerinde etkili olduğu söylenebilir.

Araştırma sonucunda evli bireylerin evlilik yaşam doyumu, sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarının evde internet bağlantısı bulunma değişkeni açısından farklılaşmadığı görülmüştür. Bu durumun günümüzde internet kullanımının evdeki internet bağlantısından bağımsız olması sonucunda ortaya çıktığı düşünülmektedir.

Araştırmada evli bireylerin evlilik yaşam doyumu, sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarının sosyal medyada geçirilen süre değişkeni açısından farklılaştığı; sosyal

medyada geçirilen süre arttıkça evlilik yaşam doyumunun azaldığı; sosyal medya kullanımı ve alt boyutları puanlarının ise tam tersi olarak yükseldiği görülmüştür.

Sosyal medyada geçirilen süre ve evlilik yaşam doyumu değişkenlerinin incelendiği araştırma sonuçlarına bakıldığında Aylıkçı (2018) tarafından yapılan araştırmada bir günde 1-3 saat internet kullanımı olan evli bireylerin, bir günde 4-6 saat ile 6 saat ve üzeri internet kullanımı olan evli bireylere göre evlilik doyumlarının daha fazla olduğunu ortaya koymuştur. Karaburç (2017) tarafından yapılan araştırmada sonuç olarak benzer şekilde evlilik uyumu ile bir günlük internet kullanım süresi arasında farklılık olduğunu saptamıştır.

Sosyal medyada geçirilen süre ve sosyal medya kullanımı değişkenlerinin incelendiği araştırma sonuçlarına bakıldığında elde edilen bulgunun literatürde pek çok araştırma tarafından desteklenmektedir. Sosyal medya bağımlılığı ile sosyal medya kullanım süresi arasındaki farklılığın incelendiği araştırmalarda, kullanım süresi yükseldikçe sosyal medya bağımlılığının da arttığı bulunmuştur (Deniz ve Gürültü, 2018; Polater, 2019; Şenol ve Şenol-Durak, 2013). Bu noktada araştırmadan elde edilen bu bulgunun literatür ile tutarlı olduğu görülmektedir.

Fark analizlerine ait son bulgu incelendiğinde ise evli bireylerin evlilik yaşam doyumu, sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarının paylaşım sıklığı değişkeni açısından farklılaştığı; sadece özel günlerde paylaşım yapan bireylerin evlilik yaşam doyumu puanları diğer gruplara oranla daha yüksek bulunurken; sosyal medya kullanımı ve alt boyutları puanlarının ise tam tersi olarak azaldığı görülmüştür. Bu noktada sınırlı sayıda paylaşım yapmanın evlilik yaşam doyumunu arttırdığı; sosyal medya kullanımını ise azalttığı söylenebilir. Paylaşım sıklığı değişkeninin incelendiği herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Ancak paylaşım yapmak ile uğraşmanın sosyal medyada daha fazla zaman geçirmeye neden olacağı ve bu doğrultuda da evlilik yaşam doyumunu azaltabileceği düşünülmektedir.

Araştırma kapsamında incelenen değişkenler olan evlilik yaşam doyumu ve sosyal medya kullanımı arasındaki ilişkiye bakıldığında; evli bireylerin evlilikte yaşam doyumları ile sosyal medya kullanımları, süreklilik ve yetkinlik altı boyutları arasında negatif yönde bir ilişki olduğu görülmüştür. Bir diğer ifadeyle bireylerin sosyal medya kullanımlarının artması evlilik yaşam doyumlarını olumsuz etkilemektedir. Aycanoğlu (2017) evlilik uyumu ve internet bağımlılığı arasındaki

ilişkinin incelendiği araştırmasında negatif yönlü bir ilişki bulunmuştur. Zahra ve diğerlerinin (2015) internet bağımlılığı ile evli öğrencilerin Facebook kullanımı, evlilik uyumu ve duygusal ayrılık arasındaki 65 ilişkiyi inceledikleri araştırmalarında; internet bağımlılığının evlilik uyumuna negatif yönde etki ettiğini ortaya koymuşlardır. Rajaei ve Heidari (2017)'nin yaptığı bir araştırmada internet bağımlılığının evlilik doyumu üzerinde olumsuz etkisi olduğu bulunmuştur. Kraut ve diğerleri (1998) ise yaptıkları araştırmada; internet bağımlısı olan evli bireylerin eşleriyle vakit geçirmek yerine internet kullanımını tercih ettiklerini ve eşlerine ayırdıkları ilgi ve zamanın azaldığını bildirmişlerdir. Bu noktada elde edilen bulgunun literatür ile uyduğu söylenebilir.

Bununla birlikte Longstreet ve Brooks (2017) tarafından yapılan araştırmada, sosyal medya bağımlılığı ile doyum düzeyi arasında negatif bir ilişki bulunmuştur. Yaşam doyumu arttıkça sosyal medya bağımlılığında azalma olduğu savunulmuştur. İnsan hayatının en önemli öğelerinden biri olan romantik ilişkiler (Neyer ve Lehnart, 2006) yaşam doyumunu da etkilemektedir. İlişki doyumu için romantik ilişkiler en önemli alanlardan biri olarak ele varsayılmaktadır (Diener ve Diener-McGavran, 2008). Bununla birlikte yaşam doyumu, ilişkilerin niteliğine ve subjektif değerlendirilmesine de etki etmektedir. Yüksek düzey olan yaşam doyumu, romantik ilişkilerin niteliğini artırmaya etki eden “partnere duyulan güvenin artması” gibi davranışlarla da ilişki içerisindedir (Kesebir ve Diener, 2009).

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada evlilikte yaşam doyumu ve sosyal medya kullanımı arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına aşağıda yer verilmiştir.

Evli bireylerin evlilik yaşam doyumu, sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarının yaş değişkeni açısından farklılaştığı görülmüştür. 35-44 ve 45-54 yaş aralığında bulunan bireylerin evlilik yaşam doyumu puanlarının 18-24 ve 25-34 yaş aralığındaki bireylere oranla daha yüksek olduğu görülmüştür. Bununla birlikte 35-44, 45-54 ve 55 yaş ve üzerindeki katılımcıların sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarından aldıkları puanların 18-24 ve 25-34 yaş aralığındaki bireylere göre daha düşük olduğu ortaya çıkmıştır.

Evli bireylerin evlilik yaşam doyumu, sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarının eğitim düzeyi değişkeni açısından farklılaştığı görülmüştür. İlköğretim ve lisansüstü eğitim mezunu olan bireylerin evlilik yaşam doyumu puanlarının ortaöğretim ve ön lisans mezunu olan bireylere oranla daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte ortaöğretim, ön lisans ve lisansüstü eğitim mezunu olan katılımcıların sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarından aldıkları puanların ilköğretim mezunu olan bireylere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Son olarak ön lisans mezunu olan bireylerin sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarından aldıkları puanlar, diğer gruplara oranla daha yüksektir.

Evli bireylerin evlilik yaşam doyumu, sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarının evlilik süresi değişkeni açısından farklılaştığı görülmüştür. 13 yıl ve üzeri süredir evli olan bireylerin evlilik yaşam doyumu puanlarının diğer gruplara oranla daha yüksek; sosyal medya kullanımı ve alt boyutları puanlarının ise tam tersi olarak daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Evli bireylerin evlilik yaşam doyumlarının çocuk sahibi olma değişkeni açısından farklılaşmadığı görülmüştür. Bununla birlikte sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarının çocuk sahibi olma değişkeni açısından farklılaştığı görülmüştür. Çocuk sahibi olmayan bireylerin sosyal medya kullanımı ve alt boyut puanlarından aldıkları puanların, çocuk sahibi olan bireylere oranla daha yüksek olduğu sonucu elde edilmiştir.

Evli bireylerin evlilik yaşam doyumu, sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarının gelir düzeyi değişkeni açısından farklılaştığı görülmüştür. 6001-9000 TL ve 9001 TL ve üzerinde gelire sahip olan bireylerin evlilik yaşam doyumu puanlarının 0-3000 TL ve 3001-6000 TL arasında gelire sahip olan bireylere oranla daha yüksek; sosyal medya kullanımı ve alt boyutları puanlarının ise tam tersi olarak daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Evli bireylerin evlilik yaşam doyumu, sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarının evde internet bağlantısı bulunma değişkeni açısından farklılaşmadığı görülmüştür.

Evli bireylerin evlilik yaşam doyumu, sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarının sosyal medyada geçirilen süre değişkeni açısından farklılaştığı görülmüştür. Sosyal medyada geçirilen süre arttıkça evlilik yaşam doyumunun azaldığı; sosyal medya kullanımı ve alt boyutları puanlarının ise tam tersi olarak yükseldiği görülmüştür.

Evli bireylerin evlilik yaşam doyumu, sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarının paylaşım sıklığı değişkeni açısından farklılaştığı görülmüştür. Sadece özel günlerde paylaşım yapan bireylerin evlilik yaşam doyumu puanları diğer gruplara oranla daha yüksek bulunurken; sosyal medya kullanımı ve alt boyutları puanlarının ise tam tersi olarak azaldığı ortaya çıkmıştır.

Evli bireylerin evlilikte yaşam doyumları ile sosyal medya kullanımları, sosyal medya kullanımı alt boyutu olan süreklilik ve yetkinlik arasında negatif yönlü ve orta düzeyde korelasyon görülmüştür.

Araştırmada ortaya çıkan sonuçlara dayalı olarak koruyucu ve önleyici öneriler sunulmuştur.

1. Bu araştırma Batman ili genelinde yapılmıştır, dolayısıyla Batman ilini temsil emektedir. Bu veya benzer bir araştırmanın farklı illerde ya da Türkiye genelinde yapılması desteklenmelidir.
2. Araştırma sonucunda sosyal medya kullanımının artmasının evlilik yaşam doyumunu azalttığı görülmektedir. Bu noktada bireylere bilinçli teknoloji kullanımı ile ilgili eğitimler verilerek evlilik doyumunun arttırılmasına katkı sağlanmalıdır.
3. Bununla birlikte yeni evli bireylerin evlilik doyumu konusunda problem yaşadıkları görülmüştür. Bu durum evliliğe uyum sağlama konusunda olabilir. Bu

doğrultuda yeni evli çiftlere evliliğe uyum konusunda eğitimler verilerek, çift terapisine alınarak sürece katkı sunulmalıdır.

4. Ayrıca araştırma kapsamında ulaşılan bireyler birbirlerinden bağımsız çiftlerden oluşmaktadır. Araştırma çiftler üzerinde de yapılmalıdır.

5. Araştırma, çocuk sayısı, evlenme yaşı, meslek gibi farklı demografik değişkenler açısından incelenmelidir.

6. Evli bireylerin evlilikte yaşam doyumu ve sosyal medya kullanımı düzeylerindeki değişimlerin incelendiği boylamsal araştırmalar planlanmalıdır.

7. Bu araştırmanın sonuçları, nicel araştırma kapsamında evli bireylerin ölçme araçlarına verdikleri yanıtlar doğrultusunda oluşturulmuştur. Sosyal medya kullanımının evlilikte yaşam doyumunu nasıl etkilediği gözlem, görüşme gibi nitel araştırma yöntemleri ile derinlemesine incelenmelidir. ,

8. Araştırma sonuçlarına göre uzun süreli internet kullanımı evlilik doyumunu ve yaşam doyumunu olumsuz etkilemektedir. Yoğun internet kullanımı problemi yaşayan kişiler Yeşilay Danışmanlık Merkezi'ne başvurarak ücretsiz bir şekilde ayaktan psikolojik destek ve sosyal hizmet desteği alabilmektedir. Yeşilay danışmanlık Merkezi'nde hem birey hem de aile ile görüşmeler sağlanarak aile içi bağları geliştirme, boş zaman değerlendirme, iletişim becerileri, yaşam düzeni gibi alanlarda çalışılmaktadır. Evli bireylerin Yeşilay Danışmanlık Merkezi'ni öğrenmesi ve daha iyi tanınması için Batman ve Türkiye'nin her yerinde afiş ve broşürlerine yer verilmelidir. Velilere okulda Yeşilay Danışmanlık Merkezi tanıtımı yapılmalıdır. Türkiye Bağımlılıkla Mücadele Eğitimi Programı Kapsamında okullarda çocuklara bağımlılık eğitimleri verilmektedir. Bu eğitimlere velilerin de katılması sağlanmalıdır.

9. Televizyonda Yeşilay Vakfı'nın sosyal medya kullanımı ile ilgili kamu spotlarına yer verilmelidir. Yeşilay Vakfı çalışmaları Sağlık Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından desteklenmelidir. Ev ziyaretleri gerçekleştiren kurum ve kuruluşların sosyal medya kullanımı nedeni ile sorun yaşayan aileleri Yeşilay Danışmanlık Merkezleri hakkında bilgilendirilmeleri sağlanmalıdır.

10. Evlilik her birey için önem arz etmektedir. Bireyler evlilik öncesi süreçte ya da evliliğe hazırlık sürecinde evlilik yaşam doyumunu artıran koşullar hakkında

psikolojik danışmanlar, evlilik danışma merkezleri ve psikologlar tarafından bilgilendirmeler yapılmalıdır.

11. Bireyler evlilik öncesi ve sonrası süreçte Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından geliştirilen Aile Eğitim Programı hakkında bilgilendirilmelidir. Aile Eğitim Programı Türkiye’de sağlıklı ve mutlu ailelerin oluşması için ailelerin; eğitim, hukuk, iktisat, medya ve sağlık alanlarındaki hizmetlerden daha etkili biçimde yararlanmalarına olanak sağlamaktadır. Aile içi süreçleri işlevselleştirerek aile yaşam kalitelerinin artmasına, sahip olduğu her türlü kaynağı etkili bir şekilde yönetmelerine ve karşılaşılabilecekleri çeşitli risklere yönelik önlemler almalarına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

KAYNAKLAR

- Ada, S., & Tatlı, H. S. (2019). Akıllı telefon kullanımını etkileyen faktörler üzerine bir araştırma. Akademik Bilişim Konferansı. Antalya.
- Akarsu, B. (2019). Öğretmen 3.0: Öğretmen Olmanın Sırları. *İstanbul: Cinius Yayınları*.
- Aktan, E. (2018). Üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılık düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Erciyes İletişim Dergisi*, 5(4), 405-421.
- Akyol, S. U. (2013). *Boşanmış ve boşanmamış aileye sahip ergenlerin yalnızlık, yaşam doyumu, sosyal destek ve bazı değişkenler açısından incelenmesi* (Master's thesis, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
- Alav, O. (2014). Sosyal medya'nın birey ve toplumsal yapıya etkileri. *Elektronik Sosyal Bilgiler Eğitimi Dergisi*, 1(1), 1-22.
- Alikılıç, Ö. A., Alikılıç, İ., & Özer, A. (2019). Dijital romantizm: Y kuşağının romantik ilişkilerinde sosyal medyanın rolü üzerine bir araştırma. *Erciyes İletişim Dergisi*, (1), 57-80.
- Anar, B. (2011). Evli ve çalışan yetişkinlerin toplumsal cinsiyet rolleri ile evlilik doyumu ve iş doyumunun incelenmesi. Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Archuleta, K. L., Britt, S. L., Tonn, T. J., & Grable, J. E. (2011). Financial satisfaction and financial stressors in marital satisfaction. *Psychological reports*, 108(2), 563-576.
- Arıbaş, A. N., & Özşahin, F. (2022). İş Yaşamında Yalnızlığın Sosyal Medya Bağımlılığına Etkisinin İncelenmesi. *Aksaray Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 14(1), 37-46.
- Arslan, Z. (2021). *Evli bireylerde evlilik doyumu ve akıllı telefon bağımlılığı arasındaki ilişkisi* (Master's thesis, İstanbul Kent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü).
- Askarian Omran, S., Sheikholeslami, F., Tabari, R., & Paryad, E. (2015). Role of career factors on marital satisfaction of nurses. *Journal of Holistic Nursing and Midwifery*, 25(4), 102-109.
- Aycanoğlu, C. (2017). Bağlanma tarzları ve internet bağımlılığının evlilik uyumuna etkisi. Doktora tezi, Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Aylıkçı, Ç. (2018). *Evli bireylerin problemli internet kullanımı ile evlilik doyumu arasındaki ilişki* (Master's thesis, İstanbul Sabahattin Zaim

Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Anabilim Dalı).

- Bandura, A. (1977). Social learning theory, New Jersey: Prentice-Hall.
- Baran, M. (2013). Kadınlara verilen iletişim çatışmaları eğitiminin evlilik doyumu üzerine etkisi. *Yayımlanmamış doktora tezi. Atatürk Üniversitesi, Erzurum.*
- Baran, M. (2013). Kadınlara verilen iletişim çatışmaları eğitiminin evlilik doyumu üzerine etkisi. *Yayımlanmamış doktora tezi. Atatürk Üniversitesi, Erzurum.*
- Baş, A. B. (2018). *Özel gereksinimli çocuğa sahip ebeveynler ile normal gelişim gösteren çocuğa sahip ebeveynlerin yalnızlık düzeyleri ve evlilik doyumu ile ilişkilerinin incelenmesi* (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Beard, K. W., & Wolf, E. M. (2001). Modification in the proposed diagnostic criteria for Internet addiction. *Cyberpsychology & behavior*, 4(3), 377-383.
- Beyler, B. (2019). Akdeniz Bölgesi'nde Sosyal Medya Bağımlılığı ve Bağlanma İlişkisinin İncelenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Üsküdar Üniversitesi, SBE.
- Binici, S. A. (2000). Psikolojik yardım için başvuruda bulunan ve bulunmayan evli çiftlerin evlilik ilişkilerini değerlendirilmelerinin karşılaştırılması, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Bodenmann, G., & Cina, A. (1999). Der Einfluß von Streß, individueller Belastungsbewältigung und dyadischen Coping auf die Partnerschaftsstabilität: Eine 4-Jahres-Längsschnittstudie. *Zeitschrift für Klinische Psychologie*.
- Bradbury, T. N., & Fincham, F. D. (1988). Individual difference variables in close relationships: A contextual model of marriage as an integrative framework. *Journal of Personality and Social Psychology*, 54(4), 713.
- Budak, H. (2018). Sosyal medya iletişimde mahremiyetin serüveni. İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi. 7(1), 146-170.
- Buss, D. M., & Shackelford, T. K. (1997). Susceptibility to infidelity in the first year of marriage. *Journal of research in personality*, 31(2), 193-221.
- Büyüköztürk, S., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, S. ve Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

- Cacioppo, J., Cacioppo, S., Gonzaga, G., et al. (2012). Marital satisfaction and break-ups differ across on-line and off-line meeting venues. *Psychological and cognitive sciences*, 25(110), 10135-10140.
- Can, F., & Hovardaoğlu, S. (2015). Romantik ilişkilerde sosyal ağ etkileri. *Nesne-Psikoloji Dergisi*, 5, 43-65.
- Cangür, Ş., Civan, G., Çoban, S., Mazhar, K. O. Ç., Karakoç, H., Budak, S., ... & Ankaralı, H. (2013). Düzce ilinde bedensel ve/veya zihinsel engelli bireylere sahip ailelerin toplumsal yaşama katılımlarının karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesi. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 3(3), 1-9.
- Clayton, R. (2014). The third wheel: the impact of twitter use on relationship infidelity and divorce. *Cyberpsychology, Behavior, And Social Networking*, 7(17), 425-430.
- Correa, T., Hinsley, A. W., & De Zuniga, H. G. (2010). Who interacts on the Web?: The intersection of users' personality and social media use. *Computers in human behavior*, 26(2), 247-253.
- Çağ, P., & Yıldırım, İ. (2013). Evlilik Doyumunu Yordayan İlişkisel ve Kişisel Değişkenler. *Turkish Psychological Counseling & Guidance Journal*, 4(39).
- Çağ, P., & Yıldırım, İ. (2013). Evlilik Doyumunu Yordayan İlişkisel ve Kişisel Değişkenler. *Turkish Psychological Counseling & Guidance Journal*, 4(39).
- Çakır, B. (2018) Yetişkinlerde sosyal medya bağımlılığı, narsizm ve empati düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Çakır, S. (2008). Evli bireylerin evlilik uyumlarının ana-babalarına bağlanma düzeyleri ve demografik değişkenler açısından incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Çalışır, M. (2009). Yetişkin bağlanma kuramı ve duygulanım düzenleme stratejilerinin depresyonla ilişkisi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 1, 240-255.
- Çelik, E. (2018). Öğretmenlerin internet, sosyal medya bağımlılıkları ile evlilikte uyum ve aile işlevleri arasındaki ilişki (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Çınar, L. (2008). Evlilik Doyumu: Cinsiyet rolleri ve yardım arama tutumu. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Çil, S. N. (2020). Yetişkinlerde sosyal medya bağımlılığının depresyonla ilişkisi (Master's thesis, İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü).

- Çulha, E. (2015). *Hemşirelerde iş-aile çatışmasının evlilik doyumu, psikolojik semptomlar ve ebeveynlik yeterlik algısı ile olan ilişkisinin incelenmesi* (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Çulha, E. (2015). *Hemşirelerde iş-aile çatışmasının evlilik doyumu, psikolojik semptomlar ve ebeveynlik yeterlik algısı ile olan ilişkisinin incelenmesi* (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Dakin, J., & Wampler, R. (2008). Money doesn't buy happiness, but it helps: Marital satisfaction, psychological distress, and demographic differences between low and middle-income clinic couples. *The American Journal of Family Therapy*, 36(4), 300-311.
- Demir, E. (2006). Birey ve aile yaşamına ilişkin konularda internet kullanımının etkisinin belirlenmesi. Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Demir, Ü. (2016). Sosyal medya kullanımı ve aile iletişimi: çanakkale'de lise öğrencileri üzerine bir araştırma. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, 9(2), 27-50.
- Deniz, L. & Gürültü, E. (2018). Lise Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılıkları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26(2), 355-367.
- Diener, M. L., & Diener McGavran, M. B. (2008). What makes people happy?: A developmental approach to the literature on family relationships and well-being.
- Durak, M., & Durak, E. Ş. (2013). Associations of social anxiety and depression with cognitions related to problematic internet use in youths. *Eğitim ve Bilim*.
- Erdinç, İ. (2018). *Evli çiftlerde, evlilik uyumu, cinsel yaşam doyumu ve yaşam doyumu arasında ki ilişkinin incelenmesi* (Master's thesis, İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Erdoğan, S. (2007). Evlilik Uyumu ile Psikiyatrik Rahatsızlıklar, Bağlanma Stilleri ve Mizaç ve Karakter Özellikleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi. Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Ana Bilim Dalı. Uzmanlık Tezi. Ankara.
- Ersöz, Ş. (2021). Evli Bireylerde Kişilik Özellikleri ve Sosyal Medya Kullanımının Evlilik Uyumuna Etkisi.
- Eskin, M. (2012). Evlilik terapisi için başvuran çiftlerin evlilik doyumu ve evlilik terapisiyle hakkındaki görüşleriyle ilişkili etmenler. *Klinik Psikiyatri*, 15(4), 226-237.
- Fincham, F. D., & Bradbury, T. N. (1990). *The psychology of marriage: Basic issues and applications*. Guilford Press.

- Gökmen, A. (2001). Evli eşlerin birbirlerine yönelik kontrolcülük ve bağımlılık algılarının evlilik doyumu üzerindeki etkisi. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Güleç, G. (2012). Aile ve evlilik. Çınar Yenilmez (Ed). Aile yapısı ve ilişkileri. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Web-Ofset tesisleri.
- Güleç, V. (2018). Aile ilişkilerinin sosyal medyayla birlikte çöküşü. *Yeni Medya Elektronik Dergisi*, 2(2), 105-120.
- Güler, A. (2015). *Evli kadınların eşleriyle ilişkilerindeki doyum düzeyleri ile depresyon ve anksiyete arasındaki ilişki* (Master's thesis, Hasan Kalyoncu Üniversitesi).
- Günay, E. (2011). The effects of using the internet on individual's socialization based on personality traits. Master of Arts, Fatih University, Institute of Social Sciences, İstanbul.
- Hovardaoğlu, S. (1996). Sosyal mübadele: Evlilikle ilgili değerlendirmelere etkisi. *Türk Psikoloji Dergisi*, 11(36), 12-24.
- Hünler, O. S., & Gençöz, T. (2003). Boyun eğici davranışlar ve evlilik doyumu ilişkisi: algılanan evlilik problemleri çözümünün rolü. *Türk Psikoloji Dergisi*, 18(51), 99-108.
- Jose, O. ve Alfons, V. (2007). Do demographics affect marital satisfaction? *Journal of Sex & Marital Therapy*, 33, 73-85.
- Kabasakal, Z., & Soylu, Y. (2016). Evli bireylerin evlilik doyumunun cinsiyet ve eş desteğine göre incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 208-214.
- Karaburç, G. (2017). Evli bireylerin problemleri internet kullanımı, evlilik uyumu, eş tükenmişliği ve temel psikolojik ihtiyaçların karşılanma düzeylerinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Kaya, N. (2017). Kırsal ve kentsel alanda yaşayan evli kadınların evlilik uyumu, evlilik doyumu ve ilişkilerde mutluluk düzeylerinin karşılaştırılması ve incelenmesi. Yüksek lisans tezi, İstanbul Ticaret Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Keith, K. D., Heal, L. W., & Schalock, R. L. (1996). Cross-cultural measurement of critical quality of life concepts. *Journal of Intellectual and Developmental Disability*, 21(4), 273-293.
- Kesebir, P., & Diener, E. (2009). In pursuit of happiness: Empirical answers to philosophical questions. In *The science of well-being* (pp. 59-74). Springer, Dordrecht.

- Kırık, A. M., Arslan, A., Çetinkaya, A. & Gül, M. (2015). "A Quantitative Research on the Level of Social Media Addiction among Young People in Turkey". *International Journal of Science Culture and Sport (IntJSCS)*, 3(3), 108-122.
- Koçak, T. (2014). Evli Çiftlerde İdeal Benliğe Yönelim İle Değer Benzerliğinin Evlilik Doyumuyla Bağlantısı.
- Köklü, N., Büyüköztürk, Ş., & Bökeoğlu, Ö. Ç. (2006). Sosyal bilimler için istatistik . Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Kraut, R., Patterson, M., Lundmark, V., Kiesler, S., Mukophadhyay, T., & Scherlis, W. (1998). Internet paradox: A social technology that reduces social involvement and psychological well-being?. *American psychologist*, 53(9), 1017.
- Kubat, D.E. (2012). Evli bireylerde aldatma eğilimi ve evlilik doyumu ilişkisinin incelenmesi. Yüksek lisans tezi, Haliç Üniversitesi, İstanbul.
- Lehnart, J., & Neyer, F. J. (2006). Should I stay or should I go? Attachment and personality in stable and instable romantic relationships. *European Journal of Personality: Published for the European Association of Personality Psychology*, 20(6), 475-495.
- Longstreet, P., & Brooks, S. (2017). Life satisfaction: A key to managing internet & social media addiction. *Technology in society*, 50, 73-77.
- Mirzaie, K. H., Taghadosi, Z., & Pakdaman, M. (2015). The factors affecting the stability of marriage in Tehran. *GUGEF*, 4(4), 1-8.
- Mojaz, Z. H., Paydar, M. R., & Ebrahimi, M. E. (2015). The relationship between the internet addiction and the use of Facebook with marital satisfaction and emotional divorce among married university students. *Indian J Fund Appl Life Sci*, 5(3), 709-717.
- Odabaşı, F., Çoklar, A. N., Kabakçı, I. (2007). Yeni dünya: internet- ailelerin yeni dünyadaki sorumlulukları nelerdir?. 8.Aybastı-Kabataş Kurultayı. 1-9
- Okanlı, D. D. A. (2014). *Kanserli çocuğa sahip annelerin evlilik doyumları ve algıladıkları sosyal desteğin incelenmesi* (Doctoral dissertation).
- O'Keeffe, G. S., & Clarke-Pearson, K. (2011). The impact of social media on children, adolescents, and families. *Pediatrics*, 127(4), 800-804.
- Onar, H. M. (2019). Doğu Karadeniz Bölgesi'nde sosyal medya bağımlılığı ile bağlanma ilişkisinin incelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ögel, K., Evren, C., Karadağ, F., & Gürol, T. (2012). Bağımlılık Profil İndeksi'nin (BAPİ) geliştirilmesi, geçerlik ve güvenilirliği. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 23(4), 264-273.

- Öngören, S. (2017). Boşanma ve Boşanmanın Erken Çocukluk Dönemi Çocuklar Üzerindeki Etkileri. *Uluslararası Eğitim Bilimler Dergisi*, 4(13), 73-87.
- Özer, A., & Cihan-Güngör, H. (2012). Yükleme tarzları, bağlanma stilleri ve kişilik özelliklerine göre evlilik uyumu. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 11-24.
- Özkan, Z. ve Beji K.N., (2008). “Psikolojik ve Kişilerarası Etkilerin Cinsel Fonksiyon Üzerine Etkileri”, İstanbul, Derleme, http://www.journalagent.com/androloji/pdfs/AND_2014_58_203_208.pdf
- Pasch, L. A., & Bradbury, T. N. (1998). Social support, conflict, and the development of marital dysfunction. *Journal of consulting and clinical psychology*, 66(2), 219.
- Pehlivan, H. (2011). Bilişsel davranışçı yaklaşım temelli psikoeğitim programının kadın danışma merkezine başvuran annelerin iyi oluş düzeyi, evlilik doyumu, problem çözme ve iletişim becerilerine etkisi. *Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir*.
- Pehlivan, H. (2011). Bilişsel davranışçı yaklaşım temelli psikoeğitim programının kadın danışma merkezine başvuran annelerin iyi oluş düzeyi, evlilik doyumu, problem çözme ve iletişim becerilerine etkisi. *Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir*.
- Peirano, J. (2007). *Der Einfluss des Beziehungspersönlichkeitsprofils auf die Beziehungszufriedenheit und das Paarklima* (Doctoral dissertation, Staats-und Universitätsbibliothek Hamburg Carl von Ossietzky).
- Rajaei, M. S., & Heidari, H. (2017). Relationship between Internet Addiction and Marital Satisfaction and Disaffection in Married Students of Islamic Azad University, Khomeini Shahr Branch in 2015. *Community Health Journal*, 11(1), 69-77.
- Sari, T. (2012). *Evli bireylerin ebeveyn algıları, otomatik düşünceleri ve bağlanma stillerinin evlilik doyumu ile ilişkisi* (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Sayımer, İ. (2009). Sanal Ortamda Stratejik Halkla İlişkiler Yonetimi. *Beta Yayınları*.
- Schalock, R. L. (2000). Three decades of quality of life. *Focus on autism and other developmental disabilities*, 15(2), 116-127.
- Schalock, R. L., Brown, I., Brown, R., Cummins, R. A., Felce, D., Matikka, L., ... & Parmenter, T. (2002). Conceptualization, measurement, and application of quality of life for persons with intellectual disabilities: Report of an international panel of experts. *Mental retardation*, 40(6), 457-470.

- Seçer, İ. (2015). Spss ve Lisrel ile Pratik Veri Analizi, 2. Baskı. ss: 28, Anı Yayıncılık, Ankara.
- Shaver, P., & Hazan, C. (1987). Being lonely, falling in love. *Journal of Social Behavior and Personality*, 2(2), 105.
- Sığircı, A. (2010). Evli bireylerde bağlanma biçimleri ve evliliğe dair inançların evlilik doyumu ile ilişkisinin incelenmesi (Master's thesis, İnönü Üniversitesi).
- Smith-Bird, E., & Turnbull, A. P. (2005). Linking positive behavior support to family quality-of-life outcomes. *Journal of Positive Behavior Interventions*, 7(3), 174-180.
- Solmaz, B., Tekin, G., Herzem, Z., Demir, M. (2013). İnternet ve sosyal medya kullanımı üzerine bir uygulama. *Selçuk İletişim*, 7(4), 23-32.
- Subaşı, E., & Urtekin, M. C. (2014). Sosyal değişimin genç aileler üzerinde boşanmaya etkisi. *Gençlik ve Kültürel Mirasımız Uluslararası Kongre*.
- Şeker, V. T. (2018). *Sosyal medya bağımlılığı ile depresyon ve anksiyete arasındaki ilişki* (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Şentürk, E. (2017). Sosyal medya bağımlılığının, depresyon, anksiyete bozukluğu, karışık anksiyete ve depresif bozukluk hastaları ile kontrol grubu arasında karşılaştırılması ve kullanıcıların kişilik özellikleriyle ilişkisinin araştırılması. *Gazi Üniversitesi, Ankara*.
- Tabachnick, B.G., Fidell, L.S. (2013). Using multivariate statistics. SiMotivasyon Ed. Boston: Pearson.
- Taşköprü, M. (2013). *Evlilik doyumu ile problem çözme becerileri, stresle başa çıkma ve evlilik süresi arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Master's thesis, İstanbul Bilim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.).
- Teachman, J. D., Polonko, K. A., & Scanzoni, J. (1987). Demography of the family. In *Handbook of marriage and the family* (pp. 3-36). Springer, Boston, MA.
- Tezer, E. (1994). Evlilik ve iş doyumu ilişkisi: ikili çatışmalar ve bazı demografik değişkenlerin rolü. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 2(5), 1-12.
- Tiryaki, S., & Karakuş, M. (2018). Evli Bireylerin Sosyal Medya Kullanımları Üzerine Bir Saha Araştırması. *Kurgu*, 26(3), 422-443.
- Turel, O., & Serenko, A. (2012). The benefits and dangers of enjoyment with social networking websites. *European Journal of Information Systems*, 21(5), 512-528.

- Tutarel-Kışlak, Ş. ve Çabukça, F. (2002). Empati ve demografik değişkenlerin evlilik uyumu ile ilişkisi. *Aile ve Toplum*, 2(5), 35-42.
- Tutgun-Ünal, A. (2015). Sosyal medya bağımlılığı: Üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. *Yayınlanmış doktora tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul*.
- Tüzün, E. H., & Eker, L. (2003). Sağlık değerlendirme ölçütleri ve yaşam kalitesi. *Sağlık ve Toplum*, 13(2), 3-8.
- Uzel, A. (2015). *Evlilik ilişkisi içerisinde çiftler arasında cinsel doyumun, evlilik uyumu ve benlik saygısı üzerindeki etkilerinin incelenmesi* (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Ünal, T. A. (2015). Sosyal medya bağımlılığı: Üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. *Yayınlanmış doktora tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul*.
- Üncü, S. (2007). Duygusal zeka ve evlilik doyumunu ilişkisi. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara Üniversitesi, Ankara*.
- Yalçın H. (2014). Evlilik Uyumu ile Sosyodemografik Özellikler Arasındaki ilişki, *Journal of Research in Education and Teaching*, 3(1), 250-261.
- Yalçın, H. (2014). Evlilik Uyumu İle Sosyodemografik Özellikler Arasındaki İlişki.
- Yeşiltepe, S. S. (2011). *Öğretmenlerin evlilik uyumlarının psikolojik iyi oluş ve bazı değişkenler açısından incelenmesi* (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Yıldırım, İ. (1993). Farklı sosyo-ekonomik düzeydeki evli bireylerin uyum düzeyleri. *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*. 4(1), 23.
- Yıldırım, Y. (2019). Romantik ilişkilerde aldatma eğiliminin yordayıcıları olarak sosyal medya kullanımı ve temel psikolojik ihtiyaçların doyumunu. Yüksek lisans tezi, T.C Doğu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yıldız, A. (2013). Anne baba tutumları ile evlilik doyumunu arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul*.
- Yıldız, M. A., & Çevik, G. B. (2016). A study on marital satisfaction and life satisfaction with married individuals Evli bireylerin evlilik doyumlarının ve yaşam doyumlarının incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 13(1), 227-242.
- Yılmaz, A. (2001). Eşler arasındaki uyum: Kuramsal yaklaşımlar ve görgül çalışmalar. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 4(4).

- Yılmaz, K. (2017). Masa başı çalışanlarında internet bağımlılık seviyesi ile boyun ağrısı, depresyon ve yorgunluk düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Medipol Üniversitesi.
- Young, K. S. (1996). Psychology of computer use: XL. Addictive use of the Internet: a case that breaks the stereotype. *Psychological reports*, 79(3), 899-902.
- Zanjani, H. A. (2014). Baghait esfahani Z. The effect of employment and family life, on female teachers' satisfaction (A Case Study of Teachers' in Karaj). *Journal of Specialized Social Science*, 10(39), 13-39.

EKLER

Sayın katılımcı;

Bu araştırma, yüksek lisans bitirme çalışması kapsamında, veri toplamak üzere yapılmaktadır. Sizden istenilen formlardaki tüm maddeleri sizin gerçek durumunuzu belirtecek şekilde yanıtlamanızdır. Lütfen hiç bir maddeyi boş bırakmayınız, karar vermekte zorluk geçtiğiniz zaman size en yakın gelen seçeneği işaretleyiniz. Bu çalışmaya katılmak tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır. Çalışmada kimlik belirleyici, bilgiler istenmemektedir. Sorulara vereceğiniz yanıtlar yalnızca bir genel çalışma olarak tez kapsamında değerlendirilecektir. Anketin bu bölümünde demografik özellikleri belirlemeyi amaçlayan sorular yer almaktadır. Lütfen, size en uygun seçeneği işaretleyiniz

Katılımınız ve iştirakliğiniz için teşekkür ederim.

1) Cinsiyetiniz: a) Kadın b) Erkek

2) Yaşınız: : a) 18-24 b) 25-34 c) 35-44 d) 45-54 e) 55+ yaş

3) Eğitim Durumunuz: a) İlköğretim b) Ortaöğretim c) Önlisans d) Lisans +

4) Mesleğiniz: a) Çalışmıyor b) Serbest Meslek c) Memur d) Emekli ı) Ev hanımı

5) Kaç yıldır evlisiniz? a) 0-3 b) 4-6 c) 7-12 d) 12 +

6) Çocuğunuz var mı? a) Evet b) Hayır

7) Ailenizin ortalama aylık geliri ne kadardır? a) 0-3000 b) 3001-6000 c) 6001-9000
d) 9001 +

8) Evinizde internet bağlantısı var mı?

a) evet b) hayır

9) Herhangi bir sosyal medya sitesine (Facebook, instagram, twitter vs.) üyeliğiniz var mı?

a) Evet

b) Hayır

10) Sosyal medyayı takip etme aracınız nedir?

- a) Akıllı telefon
- b) Bilgisayar
- c) Tablet

11) Sosyal medya sitelerine girdiğinizde genellikle ne kadar süre kalıyorsunuz?

- a) 1 saatten az
- b) 1-3 saat
- c) 3-6 saat
- d) 6 saat ve üstü

14) Sosyal medya hesabınızda hangi sıklıkla paylaşım yapıyorsunuz?

- a) her gün
- b) haftada bir
- c) ayda bir
- d) sadece özel günlerde

15) Boş zamanlarınızı en çok nasıl değerlendirirsiniz?

- a) Sosyal medyada gezinirim.
- b) Ailemle vakit geçiririm
- c) Arkadaşlarımla vakit geçiririm

16) Sosyal medyada geçirdiğiniz zaman dilimi eşinizle olan ilişkinizi ne kadar etkiliyor?

- a) hiç etkilemiyor
- b) az etkiliyor
- c) etkiliyor
- d) çok etkiliyor

17) eşinizle İlişkinizi nasıl tanımlarsınız?

- a) Kötü
- b) Orta
- c) İyi
- d) Çok iyi

Evlilik Yaşam Doyumu Ölçeği

- 1- Kesinlikle katılmıyorum
- 2- Bazen katılmıyorum
- 3- Katılmıyorum
- 4- Kararsızım
- 5- Katılıyorum
- 6- Bazen katılıyorum
- 7- Kesinlikle katılıyorum

Evlilik Yaşam Doyumu Ölçeği	1	2	3	4	5	6	7
Evlilik hayatım çoğu açıdan ideale yakın bir hayattır.							
Evlilik hayatımın şartları mükemmeldir							
Evlilik hayatım tatmin edicidir.							
Şu ana kadar evlilik hayatımdan beklediğim en önemli şeyleri elde ettim.							
Eğer evlilik hayatımı bitirirsem, hemen hemen hiçbir şeyi değiştirmem.							

Sosyal Medya Kullanımı Ölçeği (SMKÖ)

İlk dört madde süreklilik, diğer dört madde ise yetkinlik boyutunu ölçüyor, her bir maddeye 1 ile 5 arasında değer veriniz. Ölçeğin toplamından 8 ile 40 arasında puan alınabiliyor. Yüksek puan sosyal medya kullanım seviyenizin yüksek olduğunu gösteriyor.

(1: Bana hiç uygun değil,

2: Bana az uygun,

3: Bana orta seviyede uygun,

4: Bana çok uygun,

5: Bana tamamen uygun).

1. Akıllı telefonumdan uzak kaldığımda kendimi eksik, huzursuz hissederim.
2. Uyumadan önce ve uyandıktan hemen sonra mutlaka sosyal medya hesaplarımı kontrol ederim.
3. Mobil cihazlarımla (tablet, telefon vs.) devamlı çevrimiçi/aktif bulunurum.
4. Bir şey okuyup çalışırken sosyal medya bağlantımı da kesmem.
5. Sosyal medya ve internet kullanarak her işimi yapabilirim.
6. Günlük tüm etkinliklerimi (konuşma, oyun, banka alışveriş vb.) sosyal medya üzerinden yönetebilirim.
7. Yaşamımın her alanında sosyal medyayı aktif kullanırım.
8. Aynı anda hem tablet, akıllı telefon vb. kullanıp hem de diğer işlerimi yapabilirim.

ÖZGEÇMİŞ

Sümeyye AKSOY, 2013 yılında Kozluk Çok Programlı Lisesi’ni birincilikle bitirdi. Aynı yıl Yalova Üniversitesi Yabancı Diller Yüksek Okulu’nda İngilizce hazırlık bölümünde eğitim almaya başladı. 1 yıllık İngilizce eğitimini tamamladıktan sonra Sosyal Hizmet bölümünü okudu ve 2018 yılında Yalova Üniversitesi Sosyal Hizmet Lisans bölümünden mezun oldu. 2020 yılının Kasım ayında başladığı Yeşilay Danışman Merkezi’ndeki Sosyal Hizmet Uzmanı görevine halen devam etmektedir. 2019 yılında başladığı Yalova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Hizmet Ana Bilim Dalında Tezli Yüksek Lisans Programından bu tez çalışmasıyla mezun olmuştur.

YAYIN VE ESERLER

Aksoy, S. (2020). AKILLI CİHAZLARIN EBEVEYNLER TARAFINDAN ÇOCUK BAKIMINDA BİR BAKICI OLARAK KULLANILMASI: NİTEL BİR ARAŞTIRMA . Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi , 7 (11) , 231-243 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/asead/issue/58010/811754>